

Zagreb – 26. listopada 2017.

Hrvatski Telekom Rezultati za devet mjeseci do 30. rujna 2017.

Rast prihoda i EBITDA uz snažan investicijski ciklus

- *Kapitalna ulaganja povećana za 28%*
- *Povećana pokrivenost optičkim pristupom za 17% u fiksnoj mreži*
- *Znatno podizanje brzine u mobilnoj mreži za 47% korisnika*

Hrvatski Telekom (Reuters: HT.ZA; Bloomberg: HTRA CZ), vodeći pružatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj, objavljuje svoje nerevidirane konsolidirane rezultate za devet mjeseci 2017. godine. Rezultati devet mjeseci 2017. godine uključuju i utjecaj H1 Telekom d.d. nakon provedenog procesa pripajanja H1 Telekom d.d. OT - Optima Telekomu d.d.

Ukupni konsolidirani prihodi porasli su za 11,6% u odnosu na devet mjeseci 2016. i iznose 5.785 milijuna kuna. Bez učinka Crnogorskog Telekom d.d., prihodi su rasli 2,4%, u odnosu na isto razdoblje 2016. Ako se isključi utjecaj H1 Telekom d.d., prihodi su porasli 2,1%. Hrvatski Telekom nastavlja ostvarivati rast prihoda od pokretnih telekomunikacija, širokopojasnog pristupa i televizije, veleprodaje, energije i sistemskih rješenja te nepokretnih komunikacija.

EBITDA prije jednokratnih stavki povećana je za 11%, na 2.345 milijuna kuna u odnosu na isto razdoblje 2016. EBITDA marža je na razini od 40,5%. Izuzmemo li doprinos Crnogorskog Telekom d.d., EBITDA prije jednokratnih stavki porasla je za 3% i iznosi 2.177 milijuna kuna s EBITDA maržom od 41%. Bez utjecaja H1 Telekom d.d., EBITDA prije jednokratnih stavki je porasla za 2,7 %.

Za devet mjeseci 2017. godine, ostvarena je neto dobit u iznosu od 735 milijuna kuna. U odnosu na isto razdoblje 2016. godine, neto dobit je manja za 17 milijuna kuna, odnosno za 2,2%. Bez utjecaja Crnogorskog Telekom d.d. realizacija neto dobiti iznosi 709 milijuna kuna i manja je za 5,7%. Ostvarenje neto dobiti pod utjecajem je veće amortizacije zbog povećanih infrastrukturnih ulaganja, povećanog vrijednosnog usklađenja imovine prvenstveno povezanog s povećanim vrijednosnim usklađenjem potraživanja kao posljedice tržišnih utjecaja i financijskih troškova povezanih s tečajnim razlikama.

Nastavak ulaganja u mrežnu infrastrukturu i inovativne usluge

Realizacija kapitalnih ulaganja u devet mjeseci 2017. godine, u odnosu na isto razdoblje 2016., povećana je za 28%, uključujući doprinos Crnogorskog Telekom d.d. Bez tog doprinosa, realizacija kapitalnih ulaganja povećana je za 18,1% u odnosu na isto razdoblje lani i iznosi 1.155 milijuna kuna.

Uspješno poslovanje Hrvatskog Telekom d.d. omogućilo je znatna ulaganja u mrežnu infrastrukturu, što je osiguralo rast brzina u nepokretnoj i pokretnoj mreži te povećanje kapaciteta.

U nepokretnoj je mreži do kraja rujna 2017. omogućen optički pristup za ukupno 345 tisuća hrvatskih kućanstava čime je povećana pokrivenost optičkim pristupom za 17% u odnosu na kraj 2016. godine. Pokrivenost novim generacijama pristupa dostupna je sada za 57% hrvatskih kućanstava kojima je omogućena brzina veća od 30 Mbit/s, dok je brzina veća od 100 Mbit/s dostupna u 18% kućanstava.

Istodobno, uz snažno povećanje ukupnog volumena prometa za 79% za vrijeme turističke sezone i 328%-tnim rastom podatkovnog prometa, omogućen je porast brzina u pokretnoj mreži. U usporedbi s istim razdobljem prošle godine, na kraju rujna 2017., porasla je pokrivenost stanovništva 4G mrežom u zatvorenom prostoru i iznosi 75% (povećanje od 7 p.p. u odnosu na kraj 2016.), kao i pokrivenost u vanjskom okruženju koja iznosi 98% u odnosu na 96,9% na kraju 2016. godine. Velika brzina 4G mreže, brzina preuzimanja od 262,5 Mbit/s omogućena je za 47% korisnika.

Na tržištu širokopojasnih usluga u nepokretnoj mreži i televizije, HT bilježi rast korisničke baze širokopojasnih usluga za 3% i televizijskih usluga za 5% u usporedbi s istim razdobljem 2016. godine.

Broj korisnika Magenta1 usluge kontinuirano raste i trenutno broji više od 92 tisuće kućanstava, što potvrđuje vrijednost koncepta vrhunskog korisničkog iskustva i pogodnosti.

Komentirajući poslovne rezultate za devet mjeseci 2017., **predsjednik Uprave Hrvatskog Telekoma Davor Tomašković** istaknuo je:

„Više sam nego zadovoljan ostvarenim rezultatima u devet mjeseci 2017. Snažni financijski rezultati omogućuju nam kontinuitet ulaganja kojim postavljamo čvrste temelje za usluge nove generacije i premium korisničko iskustvo. Rast korisničke baze televizijskih usluga pokazuje nam da smo novom TV platformom koju smo uveli u drugom polugodištu ove godine, vrhunskom kvalitetom slike, interaktivnošću, novim sučeljem i potpunom integracijom s mobilnim uređajima pružili korisnicima jedinstvenu uslugu prilagođenu u potpunosti njihovim očekivanjima. Uspješno smo podržali snažan porast podatkovnog prometa tijekom turističke sezone i istodobno smo omogućili rast brzina i u pokretnoj i u nepokretnoj mreži.

U idućim razdobljima nastavit ćemo s ulaganjima u mrežu i digitalnu transformaciju kompanije kao preduvjetima za najbolje korisničko iskustvo i premium poziciju na lokalnom i regionalnom tržištu.“

Podaci o osobama za kontakt

Hrvatski Telekom - Odnosi s investitorima

Marina Bengez Sedmak

Elvis Knežević

Email

+ 385 1 4911 114

ir@t.ht.hr

Instinctif Partners

Kay Larsen / Adrian Duffield

+44 207 457 2020

Konferencijski poziv za analitičare i investitore održat će se istog dana u 13:00 po griničkom vremenu / 14:00 po srednoeuropskom vremenu.

Prisustvovanje konferencijskom pozivu moguće je biranjem sljedećih brojeva:

Međunarodni broj

+44 (0) 1452 555 566

Šifra konferencije

1298739

Ponavljjanje dostupno do četvrtka, 2. studenoga 2017.:

Međunarodni broj

+44 (0)1452 550 000

Pristupni broj

1298739

Prezentacija rezultata za prvih devet mjeseci 2017. može se preuzeti na internetskoj stranici HT-a (<http://www.t.ht.hr/investitori/>).

1. Pregled

1.1 Uvod

Dobri rezultati HT Grupe nastavljaju se u prvih devet mjeseci 2017.

HT Grupa uspješno je odgovorila na tržišne izazove i zadržala vodeći položaj na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu u svim područjima svojeg poslovanja u prvih devet mjeseci 2017. Kombinacijom različitih ponuda HT Grupe i pozicioniranja brendova ojačan je položaj na tržištu. Osim toga, HT je ojačao svoj položaj na regionalnom telekomunikacijskom tržištu nakon stjecanja većinskog udjela u društvu Crnogorski Telekom AD Podgorica.

1.2 Gospodarsko okruženje

Rast BDP-a snažniji u 2017. nego u 2016.

Tijekom prve polovice tekuće godine nastavio se oporavak hrvatskog gospodarstva uz godišnji rast od 2,5% i 2,8% za prva dva tromjesečja. Privatna potrošnja ostvarila je najveći doprinos ukupnom rastu BDP-a, kao i sve veći uvoz i izvoz robe. Povećanje ukupne državne potrošnje u prvoj polovici 2017. za 1,6% u odnosu na prošlu godinu zasigurno će se odraziti u godišnjem gospodarskom rastu.¹

Prosječna stopa nezaposlenosti u prvih sedam mjeseci 2017. smanjila se za 2,5 postotnih bodova na 13,1% u odnosu na isto razdoblje 2016., gotovo u potpunosti kao rezultat stalnog smanjenja nezaposlenosti, a ne povećanja ponude radne snage.¹

Gospodarski oporavak u kombinaciji s poreznom reformom i povećanjem plaća cijelog javnog sektora za 2% doveo je do rasta plaća u prvih šest mjeseci 2017. U odnosu na isto razdoblje 2016. stvarno povećanje prosječne neto plaće u prvoj polovici 2017. iznosilo je 3,9%.¹ Suočavamo se s umjerenom inflacijom uz rast prosječnog indeksa potrošačkih cijena (CPI – Consumer Prices Index) za približno 1% u prvih osam mjeseci 2017. u odnosu na isto razdoblje 2016.¹

1.3 Pregled tržišta

Nastavljaju se konsolidacija tržišta, daljnja ulaganja u mrežu i povećanje potražnje korisnika za podacima u pokretnoj mreži

U 2017. provedene su sljedeće aktivnosti konsolidacije na hrvatskom telekomunikacijskom tržištu: Vipnet je u veljači 2017. kupio Metronet, dok je Optima Telekom u lipnju 2017. kupila H1 Telekom.

---

¹ Izvor: Državni zavod za statistiku, „Hrvatski gospodarski izgledi br. 71“, Ekonomski institut Zagreb, rujan 2017.

Regulator je isto tako odobrio zahtjev Hrvatskog Telekoma za produljenje kontrole upravljanja nad Optima Telekomom za dodatne tri godine.

Hrvatsko tržište pokretnih telekomunikacija zasićeno je uz procijenjenu stopu penetracije SIM-ova u pokretnoj mreži od 121,6% na kraju rujna 2017. Društvo je zadržalo vodeći položaj na tržištu uz procijenjeni udjel od 45,8% prema broju SIM-ova u pokretnoj mreži.

Tržište pokretnih telekomunikacija obilježeno je snažnim tržišnim natjecanjem i regulatornim mjerama kojima se utječe na prihode od pokretnih telekomunikacija. Pravila pod nazivom „u roamingu kao kod kuće” (RLH – *Roam Like at Home*) stupila su na snagu 15. lipnja 2017. Građani EU-a plaćaju domaće cijene za telefonske pozive, SMS-ove i internet u pokretnoj mreži neovisno o tome kamo putuju u EU-u.

Sva tri operatora pokretne mreže nude usluge 4G mreže s povoljnim podatkovnim paketima i atraktivnim uređajima kojima se dodatno potiče upotreba podataka. Kao rezultat dodatnih podataka u pokretnoj mreži i sve veće popularnosti usluga razmjene poruka na internetu, ukupni broj poslanih SMS poruka dodatno se smanjio na godišnjoj razini za 7,0% u prvoj polovici 2017., dok se ukupni broj minuta upotrebe (MOU) na tržištu pokretnih telekomunikacija povećao za 1,7% u istom razdoblju.² S druge strane, zbog prethodno navedenih razloga ukupni širokopojasni promet povećao se na godišnjoj razini za 30,4% u prvoj polovici 2017.²

Negativan trend za upotrebu govornih usluga u nepokretnoj mreži rezultirao je smanjenjem broja minuta odlaznih poziva za 6,9% na godišnjoj osnovi u prvoj polovici 2017.²

Hrvatsko tržište širokopojasnih usluga u nepokretnoj mreži nastavilo je rasti godišnjom stopom od 6,7% te je na kraju lipnja 2017. na njemu bilo više od 1,08 milijuna širokopojasnih priključaka u nepokretnoj mreži. Povećanje broja širokopojasnih priključaka velike brzine u nepokretnoj mreži, koji čini 20% ukupnog broja širokopojasnih priključaka u nepokretnoj mreži, rezultat je daljnjih ulaganja operatora nepokretne mreže u mrežnu infrastrukturu i veće potražnje za internetskim uslugama velike brzine među korisnicima.³

HT Grupa snažno je usredotočena na daljnji razvoj mrežne infrastrukture te povećanje kapaciteta i dostupnosti širokopojasnog pristupa kako bi zadržala vodeći položaj u Hrvatskoj. Na kraju rujna 2017. HT Grupa imala je 624 tisuće širokopojasnih pristupnih linija.

Hrvatsko tržište plaćene televizije nastavilo je rasti u prvih šest mjeseci 2017. te je na kraju lipnja 2017. dosegnuta brojka od 816 tisuća korisnika (rast od 4,4% na godišnjoj razini).⁴

Veleprodaja

Nakon liberalizacije tržišta nepokretnih telekomunikacija potražnja alternativnih operatora za infrastrukturnim uslugama ostala je visoka i u 2017. uz glavni fokus na širokopojasne usluge. Broj korisnika veleprodajnih širokopojasnih usluga (BSA-a i samostalnog BSA-a) povećao se za 6% na 136 tisuća na kraju rujna 2017. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Broj korisnika veleprodajnih širokopojasnih usluga smanjio se u odnosu na prethodno razdoblje jer su se operatori u većoj mjeri

² Izvor: Tromjesečno izvješće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za drugo tromjesečje 2017.

³ Izvor: Tromjesečno izvješće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za drugo tromjesečje 2017.

⁴ Izvor: Tromjesečno izvješće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti za drugo tromjesečje 2017.

služili vlastitom infrastrukturom. Broj usluga izdvojene lokalne petlje (ULL) i broj usluga najma korisničke linije (WLR) smanjili su se zbog velikog odljeva i prelaska na širokopojasne usluge (NBSA) i vlastitu infrastrukturu operatora. Kao rezultat, na kraju rujna 2017. bilo je 135 tisuća ULL pristupa i 68 tisuća WLR-ova.

Cijena ULL-a povećala se od 1. siječnja 2017. na temelju odobrenja HAKOM-a. Nadalje, cijene veleprodajnih širokopojasnih usluga izmijenjene su od 1. siječnja 2017. Glavni elementi izmjene cijena širokopojasnih usluga bili su smanjenje cijene pristupa za brzine do 30 Mbit/s, povećanje cijene govornih usluga i televizijskih programa i uvođenje posebne cijene pristupa za brzine veće od 30 Mbit/s.

U skladu s odlukom HAKOM-a cijena završavanja nacionalnog prometa u pokretnoj mreži smanjila se od 1. srpnja 2017., dok su se cijene započinjanja i završavanja prometa u pokretnoj mreži povećale.

IT tržište

Očekuje se da će se u 2017. usporiti rast hrvatskog IT tržišta (0,3% na godišnjoj osnovi), ponajprije kao posljedica pada u području hardvera (-3,8%), dok se u pogledu IT usluga i softvera očekuje daljnji rast (4,7% odnosno 5,6%)⁵.

HT Grupa pozicionirana je u sva tri segmenta pružajući standardne i prilagođene usluge uz strateški fokus na usluge u oblaku i upravljane usluge.

Tržište energetske usluga

U odnosu na prošlu godinu kupovna cijena na tržištu energetske usluga znatno se povećala, što je dovelo do rasta troškova. Isto tako, na kraju 2016. hrvatska Vlada ukinula je dio „Zakona o obnovljivim izvorima energije” na temelju kojeg su dobavljači oslobođeni obveze kupnje zelene energije po višoj cijeni. To se u 2017. manifestiralo kao dodatni trošak. Za razliku od svih ostalih dobavljača energije, koji se tim poslom bave kao svojom primarnom djelatnošću, HT nastoji iskoristiti učinak sinergije iz konvergentne ponude telekomunikacijskih i energetske usluga.

1.4 Regulatorno okruženje

Početak primjene novih veleprodajnih naknada za interkonekciju

Nove veleprodajne naknade za uslugu fiksne originacije prometa (FOR), fiksne terminacije prometa (FTR) i terminaciju prometa u mobilnoj mreži (MTR), definirane odlukom HAKOM-a, krenule su u primjenu 1. srpnja 2017. Novi FOR iznosi 1,01/0,50 lipa/min (peak/off-peak; 0,135/0,067 €/min), novi FTR iznosi 0,88/0,44 lipa/min (peak/off-peak; 0,117/0,059 €/min), dok novi MTR iznosi 4,7

---

⁵ Izvor: IDC Adriatics, lipanj 2017.

lipa/min (0,628 €/min). Očekuje se da opisane promjene naknada za interkonekciju neće imati značajan utjecaj na poslovanje.

Izmjene Zakona o elektroničkim komunikacijama (ZEK)

22. srpnja 2017. stupio je na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 72/17), uz izuzetak pojedinih odredbi koje stupaju na snagu 1. siječnja 2018.

Između ostalog, izmjene su u najvećem dijelu usmjerene na utvrđivanje pravnog okvira za izravnu primjenu Uredbe EU 2015/2020 o mrežnoj neutralnosti i regulaciji roaminga, kao i cjelovito prenošenje Direktive 2014/61/EU o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina. Tako se izmjenama utvrđuje pravni okvir za pravo pristupa fizičkoj infrastrukturi unutar zgrade te opremljenost novih zgrada pristupnom točkom i infrastrukturom prilagođenom mrežama velikih brzina. Također, propisuju se uvjeti gradnje elektroničkih komunikacijskih mreža velike brzine javnim sredstvima. Nadalje, prepoznata je potreba za uvođenjem prava operatora na razmjenu nužnih podataka o podnositeljima zahtjeva za sklapanje pretplatničkog ugovora.

Pored navedenog, valja istaknuti kako je došlo do povećanja propisanog maksimalnog iznosa novčane kazne za osobito teške povrede ZEK-a s 5% na 10% ukupnog godišnjeg bruto prihoda od obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga.

Izmjene i dopune Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta (Pravilnik)

HAKOM je 20. rujna 2017. usvojio izmjene i dopune Pravilnika o potvrdi i naknadi za pravo puta. Izmjenama se ne zadire u propisane visine naknade za pravo puta, već u sam postupak utvrđivanja infrastrukturnog operatora i naknade za pravo puta. Između ostalog, najvažnije su novine slijedeće: (i) HAKOM potvrdu o pravu puta izdaje samo na zahtjev infrastrukturnog operatora, dok u slučaju podnošenja zahtjeva od strane vlasnika nekretnine ili upravitelja općeg dobra više ne izdaje potvrdu, već rješenjem utvrđuje infrastrukturnog operatora, količinu i vrstu elektroničke komunikacijske infrastrukture izgrađene na nekretninama te visinu godišnje naknade za pravo puta; (ii) prema izmijenjenom Pravilniku, naknada za pravo puta se više ne računa od dana izdavanja potvrde o pravu puta, već za razdoblje od zaprimanja zahtjeva u HAKOM-u.

Izmjene su stupile na snagu 30. rujna 2017. (NN 95/17).

1.5 Promjene u izvješćivanju

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja uvjetno je 2014. dopustila koncentraciju HT-a i Optima Telekom na temelju prijedloga za financijsku rekonstrukciju i rekonstrukciju poslovanja Optima Telekom u okviru postupka predstečajne nagodbe. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdila je skup mjera kojima je definirala pravila ponašanja za HT u odnosu na upravljanje Optima Telekomom i kontrolu nad tim društvom, među kojima je i uspostava takozvanog „kineskog zida” između zaposlenika Optima Telekom i HT-ovih zaposlenika uključenih u poslovanje Optima Telekom, a u vezi sa svim osjetljivim poslovnim informacijama, uz iznimku izvješćivanja o financijskim podacima potrebnima za konsolidaciju. Sukladno tome, konsolidiraju se samo financijska izvješća, dok se zbog

ograničenog pristupa informacijama Optima Telekoma nefinancijski ključni pokazatelji učinka (KPU-ovi) ne konsolidiraju u rezultatima Grupe.

U siječnju 2017. godine HT je pripojio Crnogorski Telekom koji je konsolidiran u financijskim rezultatima HT Grupe počevši od 2017. godine. Operativna obilježja koja se odnose na ostvarivanje nefinancijskih ključnih pokazatelja uspješnosti prikazana su na sljedećim stranicama bez konsolidacijskog utjecaja Crnogorskog Telekoma u 2017. godini. Utjecaj Crnogorskog Telekoma na nefinancijske ključne pokazatelje uspješnosti prikazan je u nastavku ovog dokumenta.

Rezultati tri tromjesečja 2017. godine uključuju doprinos H1 Telekom-a d.d. nakon odobrenja procesa pripajanja H1 Telekom-a d.d. u OT – Optima Telekom d.d. Za potrebe izvješćivanja segmenata doprinos H1 je uključen u Segment Optima konsolidirano.

1.6 Sažetak ključnih financijskih pokazatelja

HT Grupa (uključujući Crnogorski Telekom)

RAČUN DOBITI I GUBITKA	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihod	5.184	5.785	11,6%	1.782	2.094	17,5%
Pokretne telekomunikacije	2.117	2.478	17,0%	767	936	22,1%
Govorne usluge u nepokretnoj mreži	726	707	-2,6%	238	230	-3,2%
Širokopojasni pristup i TV	986	1.084	9,9%	334	364	9,1%
Veleprodaja u nepokretnim telekomunikacijar	271	291	7,4%	99	86	-12,7%
Ostale usluge u nepokretnoj mreži	545	611	12,2%	182	224	23,2%
Sistemska rješenja	461	501	8,7%	131	209	59,9%
Razno	78	112	43,3%	32	43	35,4%
EBITDA prije jednokratnih stavki	2.112	2.345	11,0%	774	887	14,6%
Jednokratne stavke	62	102	63,3%	1	50	8671,4%
EBITDA nakon jednokratnih stavki	2.050	2.243	9,4%	773	837	8,2%
EBIT (dobit iz redovnog poslovanja)	1.012	988	-2,4%	426	406	-4,7%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	752	735	-2,2%	335	325	-2,9%
Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki	40,7%	40,5%	-0,2 p.p.	43,4%	42,4%	-1,1 p.p.
Marža EBITDA-e nakon jednokratnih stavki	39,5%	38,8%	-0,8 p.p.	43,4%	40,0%	-3,4 p.p.
Marža EBIT-a	19,5%	17,1%	-2,4 p.p.	23,9%	19,4%	-4,5 p.p.
Marža neto dobiti	14,5%	12,7%	-1,8 p.p.	18,8%	15,5%	-3,3 p.p.

BILANCA	31. pro. 2016.	30. ruj. 2017.	% promjene 17./16.	31. pro. 2016.	30. ruj. 2017.	% promjene 17./16.
Ukupna dugotrajna i imovina	8.889	10.302	15,9%	8.889	10.302	15,9%
Ukupna kratkotrajna imovina	5.566	4.960	-10,9%	5.566	4.960	-10,9%
UKUPNA IMOVINA	14.455	15.263	5,6%	14.455	15.263	5,6%
Ukupni kapital i rezerve	12.046	12.523	4,0%	12.046	12.523	4,0%
Ukupne dugoročne obveze	561	699	24,6%	561	699	24,6%
Ukupne kratkoročne obveze	1.847	2.041	10,5%	1.847	2.041	10,5%
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	14.455	15.263	5,6%	14.455	15.263	5,6%

NOVČANI TIJEK	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	1.644	1.887	14,8%	710	657	-7,4%
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	-1.003	-865	13,8%	-500	-435	12,9%
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti	-731	-862	-17,9%	-67	-119	-78,3%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblj	3.072	2.876	-6,4%	156	106	-32,2%

INVESTICIJE	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Ulaganja u dugotrajnu imovinu	977	1.250	28,0%	332	427	28,5%
Omjer ulaganja u dugotrajnu imovinu / prihodi	18,8%	21,6%	2,8 p.p.	18,6%	20,4%	1,8 p.p.

BROJ ZAPOSLENIKA	30. ruj. 2016.	30. ruj. 2017.	% promjene 17./16.	30. ruj. 2016.	30. ruj. 2017.	% promjene 17./16.
Broj zaposlenika (na puno radno vrijeme)	4.464	5.146	15,3%	4.464	5.146	15,3%

SEGMENT PRIVATNIH KORISNIKA	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihod	2.809	2.805	-0,1%	956	949	-0,8%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	1.935	1.909	-1,3%	671	653	-2,6%
SEGMENT POSLOVNIH KORISNIKA	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihod	2.043	2.153	5,4%	715	836	16,9%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	1.045	1.024	-2,0%	402	386	-4,0%
MREŽA I FUNKCIJE PODRŠKE	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	-1.042	-954	8,5%	-360	-299	16,9%
SEGMENT OPTIMA KONSOLIDIRANO	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihod	332	350	5,4%	111	138	25,2%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	175	195	11,6%	61	82	33,1%
SEGMENT CRNOGORSKI TELEKOM KONSOLI	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihod	n/a	476	n/a	n/a	170	n/a
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	n/a	170	n/a	n/a	65	n/a

1.7 Informacije o tečaju

	Kuna prema euru		Kuna prema amer.dolaru	
	Prosječno	Na kraju razdoblja	Prosječno	Na kraju razdoblja
Prvih devet mjeseci 2016.	7.53	7.51	6.75	6.70
Prvih devet mjeseci 2017.	7.44	7.50	6.69	6.35

2. Pregled poslovanja

HT Hrvatska

RAČUN DOBITI I GUBITKA	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihod	5.184	5.311	2,4%	1.782	1.924	8,0%
Pokretne telekomunikacije	2.117	2.239	5,7%	767	844	10,1%
Govorne usluge u nepokretnoj mreži	726	645	-11,2%	238	210	-11,8%
Širokopojasni pristup i TV	986	993	0,7%	334	334	0,0%
Veleprodaja u nepokretnim telekomunikacijama	271	274	1,3%	99	79	-19,9%
Ostale usluge u nepokretnoj mreži	545	569	4,4%	182	210	15,8%
Sistemska rješenja	461	479	3,8%	131	203	55,2%
Razno	78	112	43,3%	32	43	35,4%
EBITDA prije jednokratnih stavki	2.112	2.177	3,0%	774	823	6,4%
Jednokratne stavke	62	98	57,1%	1	49	8504,4%
EBITDA nakon jednokratnih stavki	2.050	2.079	1,4%	773	774	0,1%
EBIT (dobit iz redovnog poslovanja)	1.012	946	-6,6%	426	384	-9,8%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	752	709	-5,7%	335	313	-6,6%
Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki	40,7%	41,0%	0,2 p.p.	43,4%	42,8%	-0,6 p.p.
Marža EBITDA-e nakon jednokratnih stavki	39,5%	39,1%	-0,4 p.p.	43,4%	40,2%	-3,2 p.p.
Marža EBIT-a	19,5%	17,8%	-1,7 p.p.	23,9%	20,0%	-3,9 p.p.
Marža neto dobiti	14,5%	13,4%	-1,1 p.p.	18,8%	16,2%	-2,5 p.p.

Ključni podaci o redovnom poslovanju	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Mobilni korisnici u 000						
Broj korisnika	2.332	2.297	-1,5%	2.332	2.297	-1,5%
- Prepaid	1.202	1.075	-10,6%	1.202	1.075	-10,6%
- Postpaid	1.130	1.222	8,2%	1.130	1.222	8,2%
Minute korištenja (MOU) po prosječnom korisniku	200	216	8,2%	190	221	16,3%
Prosječni ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	76	77	1,0%	79	78	-1,2%
- Prepaid	42	43	1,6%	45	45	0,1%
- Postpaid	110	107	-2,7%	113	106	-6,6%
ARPU od negovornih usluga (mjesečni prosjek za period u HRK)	38	40	4,9%	40	41	2,5%
SAC po bruto broju novih korisnika u HRK	93	117	25,7%	81	95	18,1%
Stopa odljeva korisnika (%)	2,1	2,3	0,2 p.p.	1,5	2,1	0,6 p.p.
Penetracija (%) ¹⁾	120	122	1,2 p.p.	120	122	1,2 p.p.
Tržišni udio korisnika (%) ¹⁾	46	46	-0,6 p.p.	47	46	-1,2 p.p.
Smartphone korisnici (%) ²⁾	58	61	3,4 p.p.	58	61	3,4 p.p.
Smartphone prodani telefoni (%) ³⁾	80	80	0,0 p.p.	80	79	-1,0 p.p.

1) Izvor: interna procjena korisnika konkurencije za kraj rujna 2017.

2) Broj korisnika koji koriste smartphone uređaje u odnosu na ukupni broj mobilnih korisnika

3) Broj prodanih smartphone uređaja u odnosu na ukupan broj prodanih uređaja (samo postpaid korisnici)

Ključni podaci o redovnom poslovanju	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Korisnici nepokretnih usluga u 000						
Ukupne telefonske linije - maloprodaja ¹⁾	935	885	-5,3%	935	885	-5,3%
Ukupne telefonske linije - veleprodaja (WLR - najam korisničke linije)	88	68	-23,2%	88	68	-23,2%
ARPU govornih usluga po korisniku (mjesečni prosjek za period u HRK) ²⁾	85	79	-6,7%	84	78	-7,1%
IP linije/korisnici u 000						
Širokopolasne pristupne linije - maloprodaja ³⁾	611	624	2,1%	611	624	2,1%
Širokopolasne pristupne linije - veleprodaja ⁴⁾	129	136	6,0%	129	136	6,0%
TV korisnici	394	413	4,8%	394	413	4,8%
ARPU za širokopolasne pristupne linije - maloprodaja (mjesečni prosjek za period u HRK)	122	118	-3,4%	123	118	-4,1%
TV ARPU (mjesečni prosjek za period u HRK)	82	81	-1,1%	83	81	-2,2%
Veleprodajni korisnici u 000						
ULL (izdvojena lokalna petlja)	151	135	-10,2%	151	135	-10,2%

1) Uključuje PSTN, FGSM i stare PSTN Voice korisnike migrirane na IP platformu; javne telefonske govornice nisu uključene

2) Javne telefonske govornice nisu uključene

3) Uključuje ADSL, VDSL, FTTH i Naked DSL

4) Uključuje Naked Bitstream + Bitstream

Napomena: Optima Telekom nefinancijski KPU nisu integrirani u rezultati ma Grupe zbog ograničenog pristupa Optima Telekom informacijama kao rezultat „kineskog zida“ uvedenog od strane regulatora

GLAVNA POSTIGNUĆA U TRI TROMJESEČJA 2017.

- Uloženi su znatni naponi kako bi se zadržao vodeći položaj na tržištu
  - HT je uspio zadržati vodeći položaj na tržištu pokretnih telekomunikacija sa procijenjenim udjelom od 45,8%.
  - Hrvatsko tržište širokopolasnih i televizijskih usluga nastavilo je rast te je HT zabilježio povećanje baze korisnika širokopolasnih usluga za 2% i baze televizijskih korisnika za 5% u odnosu na prošlu godinu
  - HT-ovom konvergentnom ponudom Magenta1 ostvarena je brojka od 92 tisuća potrošačkih kućanstava, dok je u području poslovnih korisnika 8 tisuća aktivnih Magenta1 računara, čime se HT pozicionirao kao jedinstvena kontaktna točka na tržištu.
  - Pod utjecajem RLH regulacije na razini EU-a prihodi HT-a od posjetitelja povećali su se u tri tromjesečja 2017. za 70% uz povećanje podatkovnog prometa posjetitelja za 328% u odnosu na isto razdoblje prošle godine
  - U Crnoj Gori, prihodi od posjetitelja povećali su se u tri tromjesečja 2017. za 55% na godišnjoj razini zbog dobre turističke sezone s turistima iz velikog broja zemalja. Ponudom Magenta1 bilo je obuhvaćeno gotovo 15% kućanstava potrošača, dok je u području poslovnih korisnika ostvareno više od tisuću aktivnih računara.
- Glavni financijski KPU-ovi koji su se povećali pod utjecajem Crnogorskog Telekomu
  - U odnosu na tri tromjesečja 2016. prihodi su veći za 601 milijun kuna, odnosno 11,6%. Ako se isključi doprinos CT-a od 474 milijuna kuna, prihodi su veći za 127 milijuna kuna, odnosno 2,4%.

- EBITDA je veća za 232 milijuna kuna, odnosno 11,0%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. Ako se isključi doprinos CT-a od 168 milijuna kuna, EBITDA je veća za 64 milijuna kuna, odnosno 3,0%.
  - U odnosu na tri tromjesečja 2016. realizacija kapitalnih ulaganja veća je za 273 milijuna kuna, odnosno 28,0%. Ako se isključi doprinos CT-a od 96 milijuna kuna, kapitalna ulaganja veća su za 177 milijuna kuna, odnosno 18,1%.
- Nastavak transformacije u tri tromjesečja 2017.
- Transformacijski program Horizont za 2017. razvija se u skladu sa smjericama iz Strategije HT-a za 2020. kako bi postao regionalni telekomunikacijski i digitalni tržišni lider
  - Započela je IT transformacija koja bi tijekom sljedećih godina trebala rezultirati restrukturiranjem poslovnih procesa i IT strukture kao relevantnom pretpostavkom održivog društva usmjerenog na korisnike
  - Crnogorski Telekom pokrenuo je nekoliko sinergijskih projekata sa pozitivnim učinkom u tri tromjesečja 2017. Program produktivnost prodaje povećao je prosječni broj prodajnih transakcija u dućanima za 31% na godišnjoj razini. Sinergijske inicijative rezultirale su poboljšanom naplatom potraživanja, smanjenjem direktnih troškova i pozitivnim učinkom na zadovoljstvo korisnika.
  - Program otkupa vlastitih dionica započeo je 3. srpnja 2017. i trajat će do 20. travnja 2021. Vlastite dionice stečene u okviru Programa povući će se bez smanjenja temeljnog kapitala, čime će se povećati udjeli preostalih dionica. Broj otkupljenih dionica iznosio je 125.536 na dan 30. rujna 2017.
- Snažnim financijskim rezultatima osigurava se znatno ulaganje u mrežnu infrastrukturu
- Znatno povećanje brzine u optičkoj mreži – FTTx pristup omogućen je za 345 tisuća kućanstava, dok se dostupnost pristupa sljedeće generacije (NGA – *Next Generation Access*) povećala na 57% hrvatskih kućanstava.
  - Brzina u pokretnoj mreži povećala se čak i uz znatan rast prometa u pokretnoj mreži, koji je tijekom turističke sezone iznosio 79%, „*indoor*” pokrivenost stanovništva 4G mrežom je 75% i pokrivenost u „*outdoor*” okruženju dosegla je 98%
  - U cijeloj Crnoj Gori dodatno je proširena pokrivenost širokopolasnim pristupom – pokrivenost kućanstava VDSL-om dosegla je 32%, a FTTH-om 34%. Pokrivenost 4G mrežom na otvorenom dosegla je 95%, dok se pokrivenost stanovništva 4G mrežom u zatvorenom povećala na 64%.

Telekomunikacije pokretne mreže

Baza korisnika pokretnih telekomunikacija smanjila se za 1,5% na 2.297 tisuća korisnika na kraju trećeg tromjesečja 2017. u odnosu na kraj trećeg tromjesečja 2016., uglavnom kao rezultat slabijih rezultata u području prepaída.

Broj postpaid korisnika bio je veći za 8,2% u odnosu na kraj trećeg tromjesečja 2016. kao rezultat općeg poticanja uspješnih i atraktivnih tarifa i uređaja, kao i uspješnih Bonbonovih kampanja koje su rezultirale izvrsnim ukupnim rezultatima.

U okviru svojeg jedinstvenog koncepta vrhunskog korisničkog iskustva i vrhunskih pogodnosti pod nazivom Magenta1, HT privatnim i poslovnim korisnicima nudi brojne besplatne pogodnosti, kao što su televizijski paketi, najbrži internet, dodatne minute za međunarodni i nacionalni promet, popusti na tarife za pokretne telekomunikacije za cijelo kućanstvo te atraktivni pametni telefoni i uređaji. Božićna ponuda Magenta1 nastavila se na početku prvog tromjesečja 2017. i dodatno je unaprijeđena trenutačno najsnažnijom igraćom konzolom u svijetu, Playstationom 4 PRO, i drugim atraktivnim uređajima po posebnim cijenama. HT je sredinom rujna pokrenuo novu Magenta1 kampanju čija je glavna poruka da je „u Magenti1 nogomet br. 1” i u okviru koje Goran Ivanišević i njegov sin imaju ključne uloge u reklamama. Fokus na vrhunskim i ekskluzivnim sportskim sadržajima, 50% popusta na *Premium* paket MAX3 tijekom prve godine ugovora i atraktivni uređaji samo su neke od atraktivnih pogodnosti koje korisnici mogu ostvariti ako se pridruže svijetu Magenta1.

HT je u travnju uveo prvu tarifu namijenjenu mladima u okviru koje je omogućen neograničeni internetski prijenos (*streaming*) s najvećom pokrivenošću. Najveća su inovacija neograničeni Youtube, Netflix, HBO GO i Pickbox preko usluge Stream On bez upotrebe gigabajta uključenih u tarifni plan. Ponuda uključuje široku lepezu najinovativnijih uređaja i korisničku podršku na društvenim mrežama od 0 do 24 h. Nadalje, pokrenuta je nagradna igra na dozivise.hr u okviru koje HT vodi najkreativnije pojedince na nezaboravno putovanje u Dubai i Abu Dhabi, uzbudljivo jedrenje i druge pustolovine tijekom cijele godine. Isto tako, dodatno je za sve postojeće i nove korisnike HT-a unaprijeđena najpopularnija tarifa „Imam sve“ za pokretne telekomunikacije povećanjem količine podataka uključenih u tarifu na 5 GB (+1 dodatni GB u *web*-dućanu za nove korisnike). Kako bi svojim korisnicima ponudili više opcija financiranja, uveden je model prodaje uređaja uz otplatu na 36 mjesečnih obroka.

HT i njegovi partneri odlučili su pokrenuti kampanju „Šeraj pozitivu, blokiraj negativu” kojom se roditeljima i djeci omogućuje primjena novih tehnologija na sigurniji način. Kako bi pridonio zaštiti djece, HT je u okviru svoje nove televizijske kampanje „Ista ponuda za sve” uveo novi proizvod, sat MyKi, dostupan za 1 kunu uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca u svim tarifama. Time se korisnicima omogućuje da zahvaljujući povezanom satu MyKi i mobilnoj aplikaciji za praćenje budu uz svoju djecu čak i kada nisu zajedno.

HT je nastavio sa svojom atraktivnom ponudom usluga u pokretnoj mreži za starije koja uključuje 200 minuta/SMS-ova prema svim mrežama, 10 MB (uz mogućnost aktiviranja internetske opcije od 500 MB za 20 kuna) i bez naknade za uspostavu poziva za samo 54 kune mjesečno. Ponuda je bila popraćena pojednostavnjenim uređajima koji su jednostavni za upotrebu i digitalnim tlakomjerom.

Krajem kolovoza Samsung je predstavio Samsung Galaxy Note 8, pametni telefon nove generacije, za koji su moguće predbilježbe u HT-u. Nadalje, iPhone 8 i 8S Plus dostupni su u HT-u već od 29. rujna te će svi korisnici HT-a moći kupiti novi iPhone X već početkom studenog.

Broj *prepaid* korisnika bio je manji za 10,6% u odnosu na kraj trećeg tromjesečja 2016. zbog općeg pada tržišta *prepaida*, manjeg broja turista koji koriste *prepaid* zbog *Roam like at home* regulacije i snažnog tržišnog natjecanja. U cilju ublažavanja neprekidnog pada ulažu se stalni napor u vezi s prijenosom broja u pokretnoj mreži (MNP) i zadržavanjem korisnika u segmentu *prepaida* uz fokus na dodatnu vrijednost za *prepaid* korisnike HT-a.

U novoj medijskoj kampanji Simpa je predstavila uslugu s dodanom vrijednošću MaxTvToGo s najboljim sportskim i medijskim sadržajima uz početnu mjesečnu naknadu od 25 kuna bez ugovorne obveze. Korisnici koji aktiviraju tu opciju tijekom promotivnog razdoblja do 31. kolovoza dobivaju HBO Premium paket s najkvalitetnijim serijama i filmovima bez dodatnih troškova. Uz postojeću tjednu i mjesečnu Zmajsku opciju Simpa sada svojim korisnicima nudi i novu mjesečnu opciju Zmajozilla. Od sredine veljače Simpa Zmajaska opcija još je veća i fleksibilnija te uključuje 5.000 megabajta/minuta/SMS-ova, koje korisnici za 69 kuna mjesečno mogu iskoristiti kako žele. Ponuda je dodatno obogaćena 4G brzinom do 75 Mbit/s, opcijom kojom se omogućuje prijenos megabajta/minuta/SMS-ova iz Zmajske opcije na drugi Simpa korisnički račun i besplatnom Zmajskom tipkovnicom.

Bonbon svojim korisnicima i dalje osigurava dodatnu vrijednost, ovaj put popularnom opcijom Deezer. Promotivna ponuda predstavljena u medijskoj kampanji uključuje dva mjeseca besplatnog slušanja omiljene glazbe za sve aktivacije do kraja godine. Dostupnost Bonbonovih agenata od 0 do 24 h, usluga prijenosa („Rollover“) kojom se korisnicima omogućuje da neiskorištene jedinice (megabajte, minute, SMS-ove) prenesu u sljedeći mjesec kada se paket automatski ponovno aktivira te paketi koji uključuju 6 GB interneta po 4G brzinama i dalje su među najvećim pogodnostima koje Bonbon osigurava svojim korisnicima. Nadalje, svi korisnici mogu odrediti svoju kombinaciju pametnih telefona/uređaja uz dodatne popuste i limit potrošnje u skladu sa svojim mogućnostima.

Uslugom Stream On, koja je jedinstvena na hrvatskom i europskom tržištu, korisnicima se omogućuje gledanje zabavnih sadržaja na mobitelu bez trošenja podataka iz tarifnog plana. Dostupna je u okviru Najboljih tarifa i Magente1 po cijeni od 9 kuna za prvu mjesečnu aktivaciju i uključuje deset sati prijenosa programa HBO GO i Pickbox na internetu. Inače bi cijena bila 49 kuna mjesečno.

HT je u svibnju uveo VOLTE, novu uslugu kojom se omogućuju govorni pozivi preko superbrze LTE mreže. Među mnogim drugim pogodnostima, korisnici će uživati u jasnom i prirodnom zvuku, puno bržoj uspostavi poziva i duljem vijeku trajanju baterije bez dodatnih naknada. Nadalje, HT je među prvim društvima u Europi uveo eSIM, budući standard za mobilne uređaje. Njime će se u potpunosti zamijeniti upotreba fizičkih SIM kartica i osigurati internetska veza s velikim brojem uređaja.

Početak svibnja Iskon je uveo svoju prvu tarifu za pokretne telekomunikacije koja funkcionira unutar HT-ove 4G mreže. Tarifa ne uključuje ugovornu obvezu i dostupna je samo Iskonovim korisnicima nepokretnih telekomunikacija. Uvođenjem nove tarife Iskon je postao jedinstvena kontaktna točka za svoje korisnike.

Broj minuta upotrebe po prosječnom korisniku u tri tromjesečja 2017. povećao se za 8,2% u odnosu na tri tromjesečja 2016., dok se prosječni ARPU povećao za 1,0% kao posljedica boljih rezultata ostvarenih u segmentu *postpaida*.

Nepokretna mreža

Na kraju trećeg tromjesečja 2017. ukupni broj linija u nepokretnoj mreži od 885 tisuća bio je za 5,3% manji nego na kraju trećeg tromjesečja 2016. Na smanjenje su utjecali tržišni trend zamjene

nepokretnih telekomunikacija pokretnima i IP-om, regulacija i intenzivno tržišno natjecanje, ali HT nastavlja s proaktivnim i reaktivnim ponudama i aktivnostima za sprječavanje odljeva korisnika.

Kako bi se ublažio stalni pad, uvedena je promotivna ponuda za nepokretne telekomunikacije kojom se nudi telefonski priključak za jednu kunu uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca, a koja je popraćena novim atraktivnim tarifama za nepokretne telekomunikacije.

HT je nastavio s atraktivnom ponudom za starije koja uključuje neograničeni internet i minute razgovora u nepokretnoj mreži prema svim nepokretnim i pokretnim mrežama za samo 169 kuna mjesečno. Ponuda je bila dodatno popraćena tabletom Lenovo Tab 3-850F WIFI za samo 99 kuna s posebnim pojednostavnjenim aplikacijama i zaslonom za jednostavnu upotrebu. Još jedna ponuda za starije uvedena 2016. nastavljena je tijekom prvog tromjesečja, a uključuje MAXtv s dodatnim paketima i neograničene minute razgovora u nepokretnoj mreži prema svim nepokretnim i pokretnim mrežama za samo 169 kuna mjesečno.

ARPU za govorne usluge u nepokretnoj mreži bio je manji za 6,7% u odnosu na tri tromjesečja 2016. kao rezultat navedenih općih tržišnih trendova.

Širokopojasne usluge

Na kraju trećeg tromjesečja 2017. baza korisnika širokopojasnih usluga, koja je imala 624 tisuće korisnika, bila je veća za 2,1% u odnosu na kraj trećeg tromjesečja 2016. kao posljedica rezultata ponude Magente1 i ponude za starije.

Istodobno je maloprodajni ARPU za širokopojasne usluge, koji je iznosio 118 kuna, bio za 3,4% manji u odnosu na tri tromjesečja 2016. zbog snažnijeg tržišnog natjecanja i agresivnih ponuda na tržištu.

HT je uveo nove, osvježene MAX 2P i 3P pakete Biraj i mijenjaj te time svojim korisnicima omogućio da odaberu usluge koje žele. Nadalje, korisnici mogu odabrati jedan ili više televizijskih paketa koje mogu mijenjati svaka tri mjeseca (ili svakog mjeseca u okviru Magente1) bez dodatnih naknada.

HT je nastavio s poticanjem Ultra MAX paketa na FTTH-u. Ponuda je bila popraćena atraktivnim pametnim satom MyKi za dječju sigurnost za samo 1 kunu, popustima za energetske usluge i MAXtv-om za sve nove korisnike usluge Ultra MAX za 1 kunu prvih devet mjeseci upotrebe uz ugovornu obvezu od 24 mjeseca. Ti se paketi temelje na FTTH tehnologiji, kojom se omogućuju deset puta veće brzine u odnosu na standardni ADSL. HT će nastaviti s ulaganjima u razvoj optičke mreže i planira proširiti optičke internetske zone.

Ponude Magente1 pokrenute su za poslovne korisnike, uključujući prilagođene tarife za korisnike nepokretnih i pokretnih telekomunikacija, vrhunsku uslugu i maksimalne brzine u okviru najbolje konvergentne ponude na tržištu.

Televizijske usluge

Baza korisnika televizijskih usluga povećala se za 4,8% u odnosu na kraj trećeg tromjesečja 2016. te je na razini od 413 tisuća korisnika kao rezultat stalnih poboljšanja ponude usluga i programa zahvaljujući vrhunskim sadržajima (dodatnim paketima programa, videu na zahtjev itd.) i obogaćenim ekskluzivnim televizijskim sadržajima. ARPU za televizijske usluge na razini je od 81 kune i manji je za 1,1% u odnosu na tri tromjesečja 2016.

HT je predstavio novu generaciju MAXtv televizijskih usluga (IPTV i OTT) i time je, zahvaljujući njihovoj širokoj lepezi funkcionalnosti dostupnih na hrvatskom tržištu, prvi put postavio novi standard u svijetu televizijskih usluga. Najbogatijim sadržajima, vrhunskom kvalitetom slike, interaktivnošću, novim sučeljem i potpunom integracijom s mobilnim uređajima korisnicima se pruža jedinstveni doživljaj gledanja televizije koji je u potpunosti prilagođen njihovim navikama.

Nastavlja se rast satelitske televizije, alternativne televizijske tehnologije, zahvaljujući daljnjim poboljšanjima ponude kojima se osigurava veća vrijednost za korisnike te se očekuje da će se uslugom satelitske televizije znatno pridonijeti općem uspjehu televizijskih usluga. Nastavljena je atraktivna promocija u okviru koje se nudilo 50% popusta na mjesečnu naknadu za Osnovni programski paket i Osnovni ekstra programski paket za prvih devet mjeseci uz ugovorno obvezu od 24 mjeseca.

Veleprodaja

Na kraju trećeg tromjesečja 2017. broj aktivnih ULL linija iznosio je 135 tisuća, što je bilo za 10,2% manje u odnosu na kraj istog razdoblja prošle godine. Broj ULL linija smanjio se zbog fokusa alternativnih operatora na širokopojasne usluge i općeg pada tržišta samo govorne usluge u nepokretnoj mreži.

Broj veleprodajnih širokopojasnih pristupnih linija (linija BSA-a i samostalnog BSA-a) iznosio je 136 tisuća na kraju rujna 2017. i bio je za 6,0% veći od broja realiziranog prošle godine zahvaljujući povećanju broja linija samostalnog BSA-a. Stopa rasta smanjila se u odnosu na prethodno razdoblje zbog veće upotrebe vlastite infrastrukture operatora.

Broj WLR linija na kraju trećeg tromjesečja 2017. bio je manji za 23,2% u odnosu na prošlu godinu i iznosio je 68 tisuća kao rezultat smanjenja tržišta govornih usluga i prelaska na širokopojasne usluge.

Od 1. siječnja 2017. povećala se cijena ULL-a na temelju odobrenja HAKOM-a. Nadalje, cijene veleprodajnih širokopojasnih usluga izmijenjene su od 1. siječnja 2017. Glavni su elementi izmjene cijena širokopojasnih usluga smanjenje cijene pristupa za brzine do 30 Mbit/s, povećanje cijene govornih usluga i televizijskih programa i uvođenje posebne cijene pristupa za brzine veće od 30 Mbit/s. U skladu s odlukom HAKOM-a cijena završavanja nacionalnog prometa u pokretnoj mreži smanjila se od 1. srpnja 2017. (sa 6,3 lp/min na 4,7 lp/min), dok su se cijene započinjanja i završavanja prometa u pokretnoj mreži povećale (sa 0,6 lp/min na 0,88 lp/min).

Na konkurentnom domaćem veleprodajnom tržištu podatkovnih i IP usluga nastavljena je uspješna prodaja u 2017. Osobito uspješna bila je prodaja uzlaznih (*upstream*) IP usluga, kod kojih je zabilježen količinski rast od 17,2% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Na međunarodnom veleprodajnom tržištu ukupni kapacitet prodanog IP-a povećao se za 26,4%, čime se pridonijelo stabilnosti prihoda od međunarodne veleprodaje.

Usluge roaminga pružene posjetiteljima važan su izvor prihoda od međunarodne veleprodaje. U 2017. zabilježeno je daljnje povećanje prometa u roamingu koji su ostvarili kako strani posjetitelji u pokretnoj mreži HT-a tako i maloprodajni korisnici HT-a u inozemstvu. Posjetitelji su ostvarili 65,2% više minuta odlaznih razgovora i 328,1% više podatkovnog prometa nego prošle godine. Istodobno su na veleprodajnoj troškovnoj strani korisnici pokretne mreže HT-a ostvarili 111,0% više govornog prometa u roamingu u stranim zemljama i 366,4% više podatkovnog prometa. Tijekom 2017. uspostavljene su dodatne međunarodne usluge roaminga u 4G (LTE) mreži sa stranim partnerima i dosegnuta je brojka od ukupno 134 međupovezivanja u roamingu u 4G mreži u svijetu.

Još jedan važan element kojim se pridonijelo prihodima od međunarodne veleprodaje jest završavanje i tranzit međunarodnog govornog prometa. Ukupna količina međunarodnog govornog prometa završenog u pokretnoj mreži HT-a bila je veća za 32,5% u tri tromjesečja 2017. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Na veleprodajnoj troškovnoj strani međunarodni odlazni promet koji su korisnici ostvarili iz nepokretne mreže HT-a bio je manji za 13,2%, dok je međunarodni odlazni promet koji su korisnici ostvarili iz pokretne mreže HT-a bio veći za 60,1%.

Sistemska rješenja

Prihodi od sistemskih rješenja kontinuirano rastu u svim segmentima portfelja. Strateški je fokus i dalje na rješenjima u oblaku i upravljanim rješenjima. Najsnažniji rast zabilježen je u području prilagođenih rješenja za ICT.

HT je pokrenuo drugi val kampanje za poslovnu komunikaciju Magente1 s ciljem daljnjeg pozicioniranja HT-a kao jedinstvene kontaktne točke za poslovne korisnike. Osim toga, u okviru kampanje za agresivnu prodaju uvedena je nova ponuda za uslugu fiskalne blagajne u cilju unovčavanja usluge fiskalne blagajne.

Combis je usredotočen na nove proizvode i rješenja, nova tržišta i poslovne niše. Proizvodi u području povezivanja u oblaku, proizvodi u području bankarskih rješenja, digitalni turizam, internet stvari i sigurnost te nove aplikacije čine čvrstu osnovu stabilnog rasta.

Energetske usluge

Prihodi od energije bili su veći za 34 milijuna kuna, odnosno 47,3%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. zbog povećanja broja poslovnih korisnika i usprkos smanjenju baze privatnih korisnika. Snažan rast korisničke baze i prihoda zabilježen je u segmentu poslovnih korisnika uz daljnji fokus na konvergentnoj ponudi telekomunikacijskih i energetske usluga u cilju povećanja lojalnosti korisnika i pozicioniranja HT-a kao jedinstvene kontaktne točke za poslovne korisnike.

3. Financijski rezultati Grupe

3.1 Prihodi

Ukupni su se konsolidirani prihodi povećali za 601 milijun kuna, odnosno 11,6%, na 5.785 milijun kuna u tri tromjesečja 2017. u odnosu na tri tromjesečja 2016. Doprinos Crnogorskog Telekom iznosio je 474 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi su veći za 127 milijuna kuna, odnosno 2,4%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. Povećanje je uzrokovano većim prihodima od pokretnih telekomunikacija (121 milijun kuna, odnosno 5,7%), raznim prihodima (34 milijuna kuna, odnosno 43,3%) i većim prihodima od sistemskih rješenja (18 milijuna kuna, odnosno 3,8%) kojima je neutralizirano smanjenje prihoda od nepokretnih telekomunikacija (46 milijuna kuna, odnosno 1,8%).

Doprinos Optima Telekom HT Grupi bio je veći za 4 milijuna kuna u odnosu na tri tromjesečja 2016. i iznosio je 226 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. Sastojao se od 350 milijuna kuna doprinosa Optima Telekom kao treće strane (tri tromjesečja 2016.: 332 milijuna kuna), koji je u cijelom iznosu prikazan pod stavkom ostali prihodi od nepokretnih telekomunikacija, i od 124 milijuna kuna odnosa između društava, kojim su ponajprije smanjeni prihodi od nepokretnih telekomunikacija na veleprodajnoj razini (tri tromjesečja 2016.: 111 milijun kuna).

Doprinos društava kćeri prihodima Grupe u tri tromjesečja 2017. iznosio je za Iskon 287 milijuna kuna (tri tromjesečja 2016.: 283 milijuna kuna) i za Combis 318 milijuna kuna (tri tromjesečja 2016.: 312 milijuna kuna).

Prihodi od pokretnih telekomunikacija

Prihodi od pokretnih telekomunikacija povećali su se za 361 milijun kuna, odnosno 17,0%, na 2.478 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. u odnosu na tri tromjesečja 2016. Doprinos Crnogorskog Telekom iznosio je 239 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi od pokretnih telekomunikacija veći su za 121 milijun kuna, odnosno 5,7%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. Rast je ponajprije rezultat većih prihoda od posjetitelja, prihoda od uređaja i prihoda od *postpaida*, dok su se prihodi od *prepaida* i ostali prihodi od pokretnih telekomunikacija smanjili.

Prihodi od posjetitelja povećali su se zbog veće potrošnje zahvaljujući povećanju podatkovnog prometa za 328,1% u odnosu na tri tromjesečja 2016. i regulacije „u roamingu kao kod kuće”.

Rast prihoda od uređaja rezultat je povećane prodane količine pametnih telefona, većeg broja produljenja ugovora uz kupnju uređaja i većeg udjela uređaja višeg cjenovnog ranga, ponajprije u segmentu privatnih korisnika, što je dodatno potpomognuto sve većim brojem konvergentnih ponuda.

Prihodi od *postpaida* povećali su se ponajprije zbog rasta broja korisnika za 8,2% kao posljedica općeg poticanja uspješnih i atraktivnih tarifa kao što su Magenta1 i Tarifa za mlade, kao i uspješnih Bonbonovih kampanja koje su rezultirale izvrsnim ukupnim rezultatima. ARPU za *postpaid* manji je za

2,7% u odnosu na tri tromjesečja 2016. zbog povećanog udjela pretplatnika M2M-a i regulacije roaminga, kao i veće količine besplatnih minuta uključenih u ponude paketa.

Smanjenje prihoda od *prepaida* rezultat je smanjenja korisničke baze za 10,6% u odnosu na tri tromjesečja 2016. Uzrokovano je općim padom *prepaid* tržišta i snažnim tržišnim natjecanjem. Simpa i Bonbon poduzimaju kontinuirane napore kako bi se ublažio neprekidan pad. Inicijative za oporavak tržišta rezultirale su povećanjem ARPU-a za *prepaid* za 1,6% u odnosu na tri tromjesečja 2016.

Ostali prihodi od pokretnih telekomunikacija smanjili su se ponajprije zbog manjih prihoda od kamata i naknada za opomene.

Prihodi od nepokretnih telekomunikacija

Prihodi od nepokretnih telekomunikacija povećali su se za 166 milijuna kuna, odnosno 6,6%, na 2.693 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. u odnosu na tri tromjesečja 2016. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosio je 212 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi od nepokretnih telekomunikacija manji su za 46 milijuna kuna, odnosno 1,8%. Pad je ponajprije rezultat smanjenih prihoda od govornih usluga i prihoda od širokopojasnih usluga, ali je djelomično neutraliziran povećanjem ostalih prihoda, prihoda od televizijskih usluga i prihoda od veleprodaje.

U tri tromjesečja 2017. prihodi od govornih usluga u nepokretnoj mreži na maloprodajnoj razini bili su manji u odnosu na tri tromjesečja 2016. ponajprije zbog kontinuiranog smanjenja broja priključaka u nepokretnoj mreži kojima se ostvaruju prihodi (5,3%) kao rezultat tekućeg trenda zamjene nepokretnih telekomunikacija pokretnima zbog snažnih ponuda usluga u pokretnoj mreži koje su puno atraktivnije od ponuda govornih usluga u nepokretnoj mreži i čvrstog regulatornog okruženja. Slijedom toga, broj je minuta upotrebe bio manji, dok se ARPU za govorne usluge smanjio za 6,7%. ARPU se smanjio jer govorne usluge u nepokretnoj mreži upotrebljava veći broj privatnih korisnika manjeg doprinosa (ponajprije starija populacija).

Prihodi od širokopojasnih usluga smanjili su se u odnosu na isto razdoblje prošle godine kao posljedica pada ARPU-a za 3,4% usprkos povećanju korisničke baze za 2,1%. Pad ARPU-a rezultat je intenzivnijeg tržišnog natjecanja i agresivnih ponuda na tržištu. Kako bi stabilizirao prihode i osigurao osnovu za njihov rast, HT nastavlja s poticanjem ponude Magente1, paketa MAX2/MAX3 i usluge Ultra MAX na FTTH-u.

Ostali prihodi od nepokretnih telekomunikacija rezultat su pozitivnog doprinosa Optima Telekomu.

Prihodi od televizijskih usluga povećali su se u odnosu na isto razdoblje prošle godine kao rezultat povećanja korisničke baze za 4,8% usprkos blagom smanjenju ARPU-a za televizijske usluge za 1,1% kao posljedica poticanja televizijskih usluga u okviru Magente1, nove ponude za starije i uspješnih aktivnosti zadržavanja.

Prihodi od nepokretnih telekomunikacija na veleprodajnoj razini povećali su se ponajprije zbog prihoda od mrežne infrastrukture pod utjecajem povećanja količine NBSA-a za 19,1%, novih reguliranih cjenovnih modela za NBSA u odnosu na tri tromjesečja 2016. i povećanja cijene ULL-a od siječnja 2017. (sa 43,61 kune na 49,53 kune s učinkom u iznosu od 2 milijuna kuna). To povećanje je

neutralizirano manjom realizacijom količina ULL-a za 10,2%. Konsolidacija H1 od srpnja 2017. imala je negativan učinak na prihode od veleprodaje.

Sistemska rješenja

Prihodi od sistemskih rješenja povećali su se za 40 milijuna kuna, odnosno 8,7%, na 501 milijun kuna u tri tromjesečja 2017. u odnosu na tri tromjesečja 2016. Doprinos Crnogorskog Telekoma iznosio je 23 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, prihodi od sistemskih rješenja veći su u odnosu na tri tromjesečja 2016. za 18 milijuna kuna, odnosno 3,8%.

Razni prihodi

Do povećanja raznih prihoda (34 milijuna kuna, odnosno 43,3%) došlo je ponajprije zahvaljujući energetsom poslovanju zbog većeg broja poslovnih korisnika (10,1%) koji generiraju veliku potrošnju energije.

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja povećali su se za 28 milijuna kuna, odnosno 30,3%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. Doprinos Crnogorskog Telekoma iznosi 1 milijun kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, ostali prihodi iz redovnog poslovanja povećali su se za 27 milijuna kuna, odnosno 28,7%. Do povećanja je došlo zbog veće prodaje nekretnina u tri tromjesečja 2017., a djelomično je neutralizirano izostankom otpisa obveza u vezi s obvezom uklanjanja antenskih stupova realiziranih u tri tromjesečja 2016.

3.2 Troškovi redovnog poslovanja

Ukupni konsolidirani troškovi redovnog poslovanja povećali su se za 436 milijuna kuna, odnosno 13,5%, na 3.663 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. Doprinos Crnogorskog Telekoma iznosi 311 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, troškovi redovnog poslovanja povećali su se za 124 milijuna kuna, odnosno 3,9%.

Ako se isključi Crnogorski Telekom, to je povećanje bilo rezultat većih materijalnih troškova, vrijednosnog usklađenja imovine i ostalih troškova, a djelomično je neutralizirano manjim troškovima zaposlenika i većim realiziranim i kapitaliziranim radom Grupe.

Ako se isključi Crnogorski Telekom i troškovi koji se tretiraju kao jednokratne stavke, koji se uglavnom odnose na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekoma, troškovi redovnog poslovanja povećali su se za 89 milijuna kuna, odnosno 2,8%.

Materijalni troškovi

U tri tromjesečja 2017. materijalni su se troškovi povećali na 1.736 milijuna kuna kao rezultat većih troškova trgovačke robe, materijalnih troškova i troškova energije te troškova usluga. Doprinos Crnogorskog Telekoma iznosi 122 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, materijalni su se troškovi povećali za 106 milijuna kuna, odnosno 7,0%, kao rezultat većih troškova trgovačke robe, materijalnih troškova i troškova energije, a djelomično su neutralizirani manjim troškovima usluga.

Ako se isključi Crnogorski Telekom, do povećanja troškova trgovačke robe, materijalnih troškova i troškova energije došlo je pod utjecajem većih troškova prodaje energije i većih troškova trgovačke robe.

Na povećanje troškova prodaje energije utjecali su veća baza poslovnih korisnika i veća potrošnja, veći troškovi energije na tržištima i nova regulacija koja je uvedena krajem 2016. kad je hrvatska Vlada ukinula dio „Zakona o obnovljivim izvorima energije” na temelju kojeg su dobavljači oslobođeni obveze kupnje zelene energije po višoj cijeni.

Povećanje troškova trgovačke robe bilo je uzrokovano većim troškovima trgovačke robe u pokretnim telekomunikacijama, većim troškovima trgovačke robe u području sistemskih rješenja, što je u skladu s razvojem prihoda od sistemskih rješenja i većim troškovima trgovačke robe u nepokretnim telekomunikacijama u odnosu na tri tromjesečja 2016.

Do povećanja troškova trgovačke robe u pokretnim telekomunikacijama došlo je ponajprije zbog segmenta privatnih korisnika kao posljedica povećanih količina prodanih pametnih telefona, većeg broja produljenja ugovora uz kupnju uređaja i većeg udjela uređaja višeg cjenovnog ranga, što je dodatno potpomognuto sve većim brojem konvergentnih ponuda.

Ako se isključi Crnogorski Telekom, na manje troškove usluga uglavnom su utjecale manje naknade za autorska prava.

Smanjenje naknada za autorska prava rezultat je većeg udjela ugovora za kapitalizaciju prava na sadržaj usprkos povećanju baze korisnika televizijskih usluga za 4,8%.

Troškovi zaposlenika

Ukupni troškovi zaposlenika povećali su se u tri tromjesečja 2017. za 44 milijuna kuna, odnosno 6,0%, kao rezultat većih troškova osoblja koji su neutralizirani manjim troškovima otpremnina. Ako se isključi Crnogorski Telekom u iznosu od 75 milijuna kuna, ukupni troškovi zaposlenika smanjili su se za 31 milijun kuna, odnosno 4,3%, kao rezultat manjih troškova otpremnina i manjih troškova osoblja.

Ukupni broj zaposlenika ekvivalenata punog radnog vremena (FTE-ovi) iznosi 5.146 uz doprinos Crnogorskog Telekoma od 514 FTE-ova. Ako se isključi Crnogorski Telekom, broj FTE-ova povećao se s 4.464 na kraju trećeg tromjesečja 2016. na 4.633 na kraju trećeg tromjesečja 2017.

Ostali troškovi

Ostali troškovi povećali su se za 120 milijuna kuna, odnosno 11,7%, na 1.149 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosi 113 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, ostali su se troškovi povećali u odnosu na tri tromjesečja 2016. za 8 milijuna kuna, odnosno 0,7%, ponajprije zbog većeg vanjskog zapošljavanja i većih prodajnih provizija, koji su djelomično neutralizirani manjim troškovima održavanja i manjim troškovima licenca.

Povećanje vanjskog zapošljavanja posljedica je inicijativa za poboljšanje korisničkog iskustva.

Povećanje prodajnih provizija posljedica je većeg udjela neizravnog prodajnog kanala (novih franšiza i ovlaštenih prodavatelja) te općenito boljih rezultata transakcija u nepokretnim i pokretnim telekomunikacijama.

Uštede u održavanju pod utjecajem su manjeg broja kvarova zbog povećane kvalitete infrastrukture i većeg broja popravaka izvedenih od strane tehničara HT-a.

Manji troškovi licenca posljedica su optimizacije upravljanja licencama.

Vrijednosno usklađenje imovine

Vrijednosno usklađenje imovine povećalo se za 71 milijun kuna, odnosno 242,1%, na 100 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosi 6 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, vrijednosno usklađenje imovine povećalo se za 64 milijuna kuna, odnosno 220,3%, ponajprije zbog povećanja vrijednosno usklađenih potraživanja kao posljedica tržišnih utjecaja.

Amortizacija

Amortizacija se povećala za 217 milijuna kuna, odnosno 20,9%, na 1.255 milijuna kuna u odnosu na tri tromjesečja 2016. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosi 122 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, amortizacija se povećala za 95 milijuna kuna, odnosno 9,2%, u odnosu na tri tromjesečja 2016., ponajprije zbog elektroničke telekomunikacijske infrastrukturne imovine i kapitalizacije ugovora za sadržaj.

3.3 Profitabilnost Grupe HT

EBITDA prije jednokratnih stavki

EBITDA prije jednokratnih stavki povećala se za 232 milijuna kuna, odnosno 11,0%, na 2.345 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosi 168 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, EBITDA prije jednokratnih stavki povećala se za 64 milijuna kuna, odnosno

3,0%. To je povećanje rezultat realizacije većih prihoda, ponajprije zahvaljujući realizaciji u području pokretnih telekomunikacija i većih ostalih prihoda iz redovnog poslovanja zahvaljujući većoj prodaji dugotrajne imovine, a djelomično je neutralizirano većim troškovima redovnog poslovanja.

Doprinos Optima Telekomu EBITDA-i Grupe za tri tromjesečja 2017. bio je veći za 3 milijuna kuna u odnosu na tri tromjesečja 2016. pod utjecajem konsolidacije H1. Iznosio je 79 milijuna kuna (tri tromjesečja 2016.: 76 milijuna kuna), a sastojao se od 195 milijuna kuna doprinosa Optima Telekomu kao treće strane (tri tromjesečja 2016.: 175 milijuna kuna) i 116 milijuna kuna odnosa između društava (tri tromjesečja 2016.: 99 milijuna kuna).

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela

U odnosu na tri tromjesečja 2016. konsolidirana neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjila se za 17 milijuna kuna, odnosno 2,2%, na 735 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. Doprinos Crnogorskog Telekomu iznosi 26 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjila se za 43 milijuna kuna, odnosno 5,7%.

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela smanjila se kao rezultat veće amortizacije (95 milijuna kuna, odnosno 9,2%), većeg neto financijskog gubitka i viših troškova koji se tretiraju kao jednokratne stavke i koji se odnose uglavnom na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekomu, koji su djelomično neutralizirani većim doprinosom EBITDA-e, manjim oporezivanjem i manjim nekontrolirajućim udjelima.

Optima Telekom pridonio je neto dobiti HT Grupe gubitkom u iznosu od 4 milijuna kuna (tri tromjesečja 2016.: gubitak od 2 milijuna kuna).

3.4 Bilanca

U odnosu na kraj 2016. vrijednost ukupne imovine povećala se za 5,6%, ponajprije pod utjecajem konsolidacije Crnogorskog Telekomu i pripajanja H1 Telekomu Optima Telekomu. Ako se isključi konsolidacija Crnogorskog Telekomu i pripajanje H1 Telekomu u 2017., vrijednost ukupne imovine ostala je stabilna.

Na dan 30. rujna 2017. ukupna dugotrajna imovina bila je veća za 1.413 milijuna kuna, odnosno 15,9%, u odnosu na 31. prosinca 2016. pod utjecajem konsolidacije Crnogorskog Telekomu. Ukupna kratkotrajna imovina smanjila se za 605 milijuna kuna, odnosno 10,9%, ponajprije zbog plaćanja za stjecanje Crnogorskog Telekomu.

Ukupni dionički kapital i rezerve povećali su se s 12.046 milijuna kuna na dan 31. prosinca 2016. na 12.523 milijuna kuna na dan 30. rujna 2017., ponajprije kao rezultat konsolidacije Crnogorskog Telekomu i realizirane neto dobiti za tri tromjesečja 2017. u iznosu od 735 milijuna kuna, koje su djelomično neutralizirane isplatom dividende u iznosu od 491 milijuna kuna.

Ukupne dugoročne obveze povećale su se za 138 milijuna kuna, odnosno 24,6%, ponajprije zbog pripajanja H1 Telekom Optima Telekomu kao posljedica njihovih dugoročnih obveza za izdanu obveznicu i obveze prema bankama. Ako se isključi Crnogorski Telekom, dugoročne obveze povećale su se za 17,3%, ponajprije zbog većih obveza povezanih s pravima reemitiranja.

Ukupne kratkoročne obveze povećale su se za 194 milijuna kuna na 2.041 milijun kuna na dan 30. rujna 2017. pod utjecajem obveza prema dobavljačima u Crnogorskom Telekomu. Ako se isključi Crnogorski Telekom, kratkoročne obveze smanjile su se za 7,8%, uglavnom zbog obračuna većih izdataka za kapitalna ulaganja i međunarodnog prometa na kraju godine te manjih rezerviranja za zaposlenike za isplatu bonusa koji se odnose na 2016.

3.5 Novčani tok

Novčani tok iz redovnog poslovanja glavni je izvor sredstava HT Grupe koji Društvu omogućuje financiranje kapitalnih ulaganja i raspodjelu dividende.

Neto novčani tok iz aktivnosti redovnog poslovanja povećao se za 243 milijuna kuna, odnosno 14,8%, kao posljedica konsolidacije Crnogorskog Telekoma koji je pridonio iznosom od 152 milijuna kuna. Ako se isključi Crnogorski Telekom, novčani tok povećao se za 91 milijun kuna, ponajprije zbog boljeg upravljanja radnim kapitalom u tri tromjesečja 2017.

Neto novčani tok iz investicijskih aktivnosti povećao se za 138 milijuna kuna, odnosno 13,8%. Ako se isključi Crnogorski Telekom, novčani tok iz investicijskih aktivnosti povećao se za 219 milijuna kuna, ponajprije zbog priljeva od REPO sporazuma u tri tromjesečja 2017.

Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti smanjio se za 131 milijun kuna, odnosno 17,9%. Ako se isključi Crnogorski Telekom, novčani tok smanjio se za 69 milijuna kuna, ponajprije zbog prijevremene otplate financijskog najma.

3.6 Kapitalna ulaganja

HT Grupa uključujući Crnogorski Telekom

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Ulaganja u dugotrajnu imovinu	977	1.250	28,0%	332	427	28,5%
Omjer ulaganja u dugotrajnu imovinu / prihodi	18,8%	21,6%	2,8 p.p.	18,6%	20,4%	1,8 p.p.

Crnogorski Telekom

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Crnogorski Telekom	0	96	-	0	31	-

Realizacija kapitalnih ulaganja u tri tromjesečja 2017. povećala su se za 273 milijuna kuna, odnosno 28,0% uključujući doprinos Crnogorskog Telekomu u iznosu od 96 milijuna kuna u odnosu na tri tromjesečja 2016. Bez ovog efekta, realizacija kapitalnih ulaganja u tri tromjesečja 2017. povećala se za 177 milijuna kuna, odnosno 18,1%, na 1,155 milijuna kuna u odnosu na tri tromjesečja 2016., ponajprije zbog većih ulaganja u kapitalizaciju ugovora TV sadržaja, IT transformaciju i 4G mrežu.

U cilju postizanja Digitalne Agende 2020, pristup nove generacije (NGA) dostupan je za 57% hrvatskih kućanstava sa brzinom >30 Mbit/s od kojih 18% ima dostupno brzine > 100Mbit/s dok je FTTx (optička pristupna mreža) dostupna za 345 tisuća kućanstava.

Uslijed primjene Roam like at home regulative i Stream on usluge, roaming promet povećao se za 300% za vrijeme turističke sezone s povećanjem ukupnog volumena prometa za 79% u odnosu na isto razdoblje 2016. Mobilna mreža uspješno je podnijela značajno povećanje prometa.

U mobilnoj mreži, na kraju trećeg tromjesečja 2017., „indoor“ pokrivenost stanovništva 4G mrežom iznosi 75% (povećanje od 7 p.p. od kraja 2016.), dok je pokrivenost u „outdoor“ okruženju dosegla 98%. Do kraja trećeg tromjesečja implementirano je 573 LTE servisa što iznosi povećanje od 27% od kraja 2016. godine.

Nastavljena je implementacija velike brzine 4G mreže od 262,5 Mbit/s pri preuzimanju (sada omogućene za 47% korisnika).

Nastavljene su intenzivne aktivnosti na modernizaciji lokalne agregacijske mreže u cilju povećanja propusnosti, pouzdanosti i stabilnosti usluge, te povećanja kvalitete usluge kod krajnjeg korisnika. Do kraja trećeg tromjesečja zamijenjeno je 70% uređaja. Kao jedan od preduvjeta nastavka migracije agregacijskih uređaja, do kraja trećeg tromjesečja je na području Istre i Dalmacije modernizirano 30% DWDM mreže.

Uvedena je Hybrid Access usluga namijenjena isključivo fiksnim korisnicima trenutne maksimalne brzine do 4 Mbit/s. Time je fiksnim korisnicima omogućena pristupna brzina Internetu do 30 Mbit/s istovremenim korištenjem fiksne i mobilne mreže.

4. Crnogorski Telekom samostalno - financijski i operativni ključni pokazatelji

Napomena: prvih devet mjeseci 2016. godine nije konsolidirano u izvješća HT Grupe. Podaci za prvih devet mjeseci 2016. navedeni su u ilustrativne svrhe kako bi se prikazali ključni trendovi za rezultate Crnogorskog Telekomu u odnosu na prvih devet mjeseci 2017.; euro je službena valuta izvješćivanja Crnogorskog Telekomu.

Ključni financijski pokazatelji	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	32,6	32,2	-1,1%	12,3	12,3	-0,7%
Prihodi od nepokretnih komunikacija	33,2	28,8	-13,4%	11,0	9,7	-11,3%
Sistemska rješenja	3,6	3,1	-14,9%	1,5	0,8	-44,5%
Prihod	69,4	64,0	-7,7%	24,9	22,9	-8,0%
EBITDA prije jednokratnih stavki	24,0	22,6	-5,8%	9,0	8,6	-5,0%
Ulaganja u dugotrajnu imovinu	9,9	12,8	29,2%	4,6	4,0	-12,1%

Ključni podaci o redovnom poslovanju	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Mobilni korisnici u 000	369	370	0,3%	369	370	0,3%
- Broj prepaid korisnika	190	167	-11,8%	190	167	-11,8%
- Broj postpaid korisnika	179	202	13,0%	179	202	13,0%
Ukupne telefonske linije - maloprodaja u 000	140	127	-9,6%	140	127	-9,6%
Širokopojasne pristupne linije - maloprodaja u 000	73	70	-3,6%	73	70	-3,6%
TV korisnici u 000	60	57	-5,2%	60	57	-5,2%

Tržišni pritisak rezultirao je smanjenjem realizacije prihoda za 5,3 milijuna eura, odnosno 7,7%, u tri tromjesečja 2017. u odnosu na tri tromjesečja 2016.

Prihodi od pokretnih telekomunikacija smanjili su se za 0,4 milijuna eura, odnosno 1,1%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. U segmentu *prepaida* još su uvijek prisutni izazovi i zabilježen je pad od 1,2 milijuna eura, odnosno 14,0%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. Smanjenje korisničke baze za 11,8%, kao rezultat usredotočenosti glavnih konkurenata na segment *prepaida*, i smanjenje ARPU-a za 8,7%, ponajprije kao rezultat prelaska iz *prepaida* u *postpaid*, glavni su pokretači pada u segmentu *prepaida*.

Crnogorski Telekom usredotočio se na segment *postpaida* i zadržao je vodeći položaj s udjelom od 39,8% na tržištu *postpaida* u Crnoj Gori. Prihodi od *postpaida* povećali su se za 0,3 milijun eura, odnosno 1,3%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. kao posljedica rasta korisničke baze za 13,0% uz podršku Magenta1 i novog samostalnog portfelja koji je konkurentniji i usmjeren na podatkovne usluge. Ponudom Magenta1 bilo je obuhvaćeno gotovo 15% kućanstava potrošača, dok je u području poslovnih korisnika ostvareno više od tisuću aktivnih računa.

U tri tromjesečja 2017. prihodi od posjetitelja povećali su se u odnosu na tri tromjesečja 2016. zbog dobre turističke sezone s turistima iz velikog broja zemalja.

Iako Crnogorski Telekom drži vodeći položaj na crnogorskom tržištu govornih usluga i širokopojasnih usluga, prihodi od nepokretnih telekomunikacija smanjili su se za 4,4 milijuna eura, odnosno 13,4%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. Do daljnjeg smanjenja prihoda od govornih usluga u nepokretnoj mreži došlo je zbog regulatornog pritiska, neprekidne zamjene nepokretnih telekomunikacija pokretnima i smanjenja korisničke baze. U odnosu na tri tromjesečja 2016. prihodi od širokopojasnih i televizijskih usluga manji su pod utjecajem manje korisničke baze, pri čemu je na širokopojasne

usluge utjecala i regulacija. U području osnovnih telekomunikacijskih usluga na maloprodajnoj razini poduzimaju se naponi povezani sa sprječavanjem odljeva putem osvježavanja Magente1, VDSL-a i ponuda za Extra Duo.

Prihodi od sistemskih rješenja smanjili su se u tri tromjesečja 2017. za 0,5 milijuna kuna, odnosno 14,9%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. zbog drukčije dinamike projekata.

EBITDA prije jednokratnih stavki smanjila se za 1,4 milijun eura, odnosno 5,8%, u odnosu na tri tromjesečja 2016. kao posljedica razvoja prihoda, što je djelomično neutralizirano manjim materijalnim troškovima zbog manjih naknada za autorska prava kao rezultat realizirane kapitalizacije televizijskih sadržaja u četvrtom tromjesečju 2016. i prvoj polovici 2017.

Marža EBITDA-e prije jednokratnih stavki iznosi 35,3% u tri tromjesečja 2017. i veća je za 0,7 postotnih bodova u odnosu na tri tromjesečja 2016. (tri tromjesečja 2016.: 34,6%).

Kapitalna ulaganja Crnogorskog Telekoma povećala su se za 2,9 milijuna eura, odnosno 29,2%, kao rezultat kapitalizacije ugovora za televizijske sadržaje u prvoj polovici 2017.

5. Analiza rezultata po segmentima

Od siječnja 2017., Crnogorski Telekom je konsolidiran u rezultate Grupe i slijedom toga poslovni segmenti Grupe su segment privatnih korisnika, segment poslovnih korisnika, mreža i funkcije podrške, konsolidirana jedinica Optima i konsolidirana jedinica Crnogorski Telekom.

Segment privatnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga televizijske distribucije privatnim korisnicima.

Segment poslovnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga integracije sustava korporativnim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima i javnom sektoru. Pored toga, segment poslovnih korisnika odgovoran je za poslovanje veleprodaje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija.

Mreža i funkcije podrške provode upravljanje između segmenata i funkcije podrške, a obuhvaćaju tehniku, nabavu, računovodstvo, riznicu, pravne poslove i druge središnje funkcije.

Iskon, Combis, KDS i E-tours, društva u potpunom vlasništvu HT-a, dio su gore navedenih segmenata i imaju jednaku strukturu kao i matično društvo.

Konsolidirana jedinica Optima uključuje doprinos svih funkcija Optima Telekoma i H1 Telekoma financijskim rezultatima Grupe u skladu s jednakom strukturom izvješćivanja koja se primjenjuje i za druge poslovne segmente, osim pojedinosti o prihodima o kojima se izvješćuje u cjelokupnom iznosu pod stavkom Ostali prihodi od nepokretnih telekomunikacija. U skladu s „Kineskim zidom“ koji je uveo regulator, pristup brojčanim podacima Optima Telekoma ograničen je. Slijedom toga, provodi

se samo finansijska konsolidacija bez uključivanja nefinansijskih KPU-ova Optima Telekoma u postignuća Grupe.

Konsolidirana jedinica Crnogorski Telekom uključuje doprinos svih funkcija Crnogorskog Telekoma finansijskim rezultatima Grupe u skladu s jednakom strukturom izvješćivanja koja se primjenjuje i za druge poslovne segmente.

U finansijskim izvješćima Grupa izvješćuje o segmentima na temelju doprinosa EBITDA-i prije jednokratnih stavki. Prihodi i rashodi segmenata uključuju primarne rezultate.

Amortizacija se ne dodjeljuje segmentima.

5.1 Finansijski rezultati segmenta privatnih korisnika

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	1.396	1.443	3,3%	485	497	2,6%
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	1.385	1.335	-3,6%	463	443	-4,3%
Razno	29	27	-4,7%	9	8	-4,4%
Prihod	2.809	2.805	-0,1%	956	949	-0,8%
Troškovi redovnog poslovanja	874	896	2,5%	286	296	3,4%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	1.935	1.909	-1,3%	671	653	-2,6%

5.2 Finansijski rezultati segmenta poslovnih korisnika

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	721	796	10,3%	282	347	23,1%
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	811	794	-2,1%	279	251	-10,0%
Sistemska rješenja	461	479	3,8%	131	203	55,1%
Razno	50	85	71,1%	23	35	50,0%
Prihod	2.043	2.153	5,4%	715	836	16,9%
Troškovi redovnog poslovanja	998	1.129	13,1%	313	450	43,8%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	1.045	1.024	-2,0%	402	386	-4,0%

5.3 Finansijski rezultati Mreže i funkcija podrške

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	91	116	27,6%	23	59	158,9%
Troškovi redovnog poslovanja	1.133	1.070	-5,6%	383	358	-6,5%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	-1.042	-954	8,5%	-360	-299	16,9%

5.4. Financijski rezultati Segmenta Optima konsolidirano

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	332	350	5,4%	111	138	25,2%
Prihod	332	350	5,4%	111	138	25,2%
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	1	3	98,5%	0	1	171,4%
Troškovi redovnog poslovanja	159	158	-0,6%	50	58	16,9%
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	175	195	11,6%	61	82	33,1%

5.5. Segment Crnogorski Telekom konsolidirano

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	0	239	-	0	92	-
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	0	214	-	0	72	-
Sistemska rješenja	0	23	-	0	6	-
Prihod	0	476	-	0	170	-
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	0	1	-	0	0	-
Troškovi redovnog poslovanja	0	308	-	0	105	-
EBITDA doprinos prije jednokratnih stavki	0	170	-	0	65	-

6. Hrvatski Telekom d.d. financijska obilježja

Prihodi

Prihodi su se povećali za 118 milijuna kuna, odnosno 2,7%, na 4.559 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. u odnosu na tri tromjesečja 2016. Povećanje je rezultat većih prihoda od pokretnih telekomunikacija (122 milijuna kuna, odnosno 5,7%) zahvaljujući prihodima od posjetitelja i mobilnih uređaja, raznih prihoda (33 milijuna kuna, odnosno 46,7%) zahvaljujući energetsom poslovanju i prihoda od sistemskih rješenja (14 milijuna kuna, odnosno 9,5%). To je povećanje djelomično neutralizirano smanjenjem prihoda od nepokretnih telekomunikacija (51 milijun kuna, odnosno 2,4%), ponajprije zbog manjih prihoda od govornih usluga, što je neutralizirano većim prihodima od veleprodaje i televizijskih usluga.

EBITDA prije jednokratnih stavki

EBITDA prije jednokratnih stavki povećala se za 65 milijuna kuna, odnosno 3,3%, na 2.015 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017., ponajprije zbog većih prihoda (118 milijuna kuna, odnosno 2,7%) i većih ostalih prihoda iz redovnog poslovanja (25 milijuna kuna, odnosno 28,3%) pod utjecajem prodaje imovine. To je povećanje djelomično neutralizirano većim troškova redovnog poslovanja (78 milijuna kuna, odnosno 3,0%), uglavnom pod utjecajem većih troškova trgovačke robe povezanih s aktivnostima zadržavanja u segmentu pokretnih telekomunikacija i rasta u sistemskim rješenjima.

Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela

Neto dobit nakon manjinskih udjela smanjila se za 33 milijuna kuna, odnosno 4,5%, na 702 milijuna kuna u tri tromjesečja 2017. Smanjenje je ponajprije rezultat veće amortizacije (78 milijuna kuna, odnosno 8,4%) zbog elektroničke telekomunikacijske infrastrukturne imovine i kapitalizacije ugovora o sadržaju, većim jednokratnim stavkama (34 milijuna kuna, odnosno 57,1%) koji se uglavnom odnose na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekoma i većeg neto financijskog gubitka (16 milijuna kuna, odnosno 29,7%). To je smanjenje djelomično neutralizirano većom EBITDA-om prije jednokratnih stavki (65 milijuna kuna, odnosno 3,3%) i manjim oporezivanjem (29 milijuna kuna, odnosno 15,7%).

7. Upravljanje rizicima

Osim promjena u poslovanju i regulatornih kretanja navedenih u ovom izvješću te objavljenim revidiranim financijskim izvješćima za 2016., nisu zabilježene nikakve bitne promjene u odnosu na profil rizika Grupe u promatranom razdoblju.

8. Izgledi za Grupu u 2017., uključen Crnogorski telekom i H1 Telekom

Prihodi

Nakon duljeg razdoblja teške recesije procjene rasta hrvatskog BDP-a za 2016. i 2017. godinu iznose oko 3%. Zabilježen je i određeni pozitivan razvoj u području javnog duga i proračunskog deficita, dok su visoke razine nezaposlenosti i dalje prisutne.

Potrošnja na telekomunikacije u privatnom i poslovnom sektoru ostaje skromna, dok je poslovanje Grupe i dalje pod pritiskom konkurentskog okruženja i strogog regulatornog režima kako na razini Hrvatske tako i na razini EU-a.

S obzirom na gore opisano okruženje, doprinos područja rasta unutar Grupe te utjecaj konsolidacije Crnogorskog Telekoma od 1. siječnja 2017. godine, Uprava sada očekuje da će u 2017. prihodi biti približno 10% veći od ostvarenih u 2016. godini.

EBITDA prije jednokratnih stavki

Gospodarsko okruženje i prihodovni trendovi kako su opisani gore u kombinaciji s daljnjim promjenama strukture prihoda utjecat će na EBITDA-u. Međutim, daljnjim fokusom Grupe na transformacijske inicijative pridonijet će se održavanju visoke razine profitabilnost, te stoga Uprava očekuje da će marža EBITDA u 2017. biti oko 40%.

Ulaganja

Kako je prije objavljeno, ukupna ulaganja Grupe u 2016. iznosila su 1.608 milijuna kuna, pod utjecajem rasta kapitaliziranih troškova EKI (elektromničko komunikacijske infrastrukture) i ulaganja u širokopolasni pristup u nepokretnoj i pokretnoj mreži.

U 2017. Grupa planira nastaviti sa znatnim ulaganjima u mrežu; ukupna ulaganja biti će umjereno veća u odnosu na 2016.

9. Financijska izvješća Grupe HT

9.1 Konsolidirani račun dobiti i gubitka

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	2.117	2.478	17,0%	767	936	22,1%
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	2.527	2.693	6,6%	852	905	6,2%
Sistemska rješenja	461	501	8,7%	131	209	59,9%
Razno	78	112	43,3%	32	43	35,4%
Prihod	5.184	5.785	11,6%	1.782	2.094	17,5%
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	93	121	30,3%	23	60	159,3%
Ukupni operativni prihod	5.277	5.906	11,9%	1.805	2.154	19,3%
Troškovi redovnog poslovanja	3.227	3.663	13,5%	1.032	1.317	27,6%
Materijalni troškovi	1.508	1.736	15,1%	485	659	36,0%
Troškovi osoblja	725	769	6,0%	222	255	14,7%
Ostali troškovi	1.028	1.149	11,7%	341	385	13,2%
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-64	-91	41,3%	-20	-45	118,6%
Vrijednosno usklađivanje	29	100	242,1%	5	63	1102,9%
EBITDA	2.050	2.243	9,4%	773	837	8,2%
Amortizacija	1.038	1.255	20,9%	347	431	23,9%
EBIT	1.012	988	-2,4%	426	406	-4,7%
Financijski prihod	35	31	-11,4%	5	2	-72,4%
Prihod/trošak od ulaganja u zajednički pothvat	4	6	51,3%	6	5	-8,6%
Financijski rashod	123	138	12,6%	25	24	-3,4%
Dobit iz redovnog poslovanja prije poreza	928	887	-4,5%	412	388	-5,7%
Porez	184	161	-12,7%	79	71	-10,3%
Neto dobit	744	726	-2,5%	333	318	-4,6%
Nekontrolirajući udjeli	-8	-9	19,5%	-2	-7	279,1%
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	752	735	-2,2%	335	325	-2,9%
Jednokratne stavke ¹⁾	62	102	63,3%	1	50	8671,4%
EBITDA prije jednokratnih stavki	2.112	2.345	11,0%	774	887	14,6%

1) Uglavnom se odnose na troškove restrukturiranja za otpremnine, izvanredne otpise potraživanja, sudske sporove i troškove vezane za konsolidaciju H1 Telekoma

9.2 Konsolidirana bilanca

u milijunima kuna	31. pro. 2016.	30. ruj. 2017.	% promjene 17./16.
Nematerijalna imovina	1.738	2.463	41,8%
Materijalna imovina	5.619	6.237	11,0%
Dugotrajna financijska imovina	1.352	1.336	-1,2%
Potraživanja	121	210	73,7%
Odgođena porezna imovina	59	57	-4,2%
Ukupna dugotrajna imovina	8.889	10.302	15,9%
Zalihe	111	144	29,5%
Potraživanja	1.327	1.659	25,0%
Kratkotrajna financijska imovina	1.189	159	-86,6%
Novac u banci i blagajni	2.676	2.876	7,5%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	262	122	-53,4%
Ukupna kratkotrajna imovina	5.566	4.960	-10,9%
UKUPNA AKTIVA	14.455	15.263	5,6%
Temeljni kapital	9.823	9.817	-0,1%
Rezerve iz dobiti	492	470	-4,5%
Revalorizacijske rezerve	2	6	155,8%
Zadržana dobit	633	1.061	67,7%
Dobit poslovne godine	934	735	-21,3%
Nekontrolirajući udjeli	163	434	166,2%
Ukupni kapital i rezerve	12.046	12.523	4,0%
Rezerviranja	53	61	15,1%
Dugoročne obveze	472	590	24,8%
Odgođena porezna obveza	35	48	35,7%
Ukupne dugoročne obveze	561	699	24,6%
Kratkoročne obveze	1.741	1.942	11,5%
Odgođeni prihod	89	97	9,1%
Rezerviranja za otpremnine	17	2	-88,8%
Ukupne kratkoročne obveze	1.847	2.041	10,5%
Ukupne obveze	2.408	2.740	13,8%
UKUPNI KAPITAL I OBVEZE	14.455	15.263	5,6%

9.3 Konsolidirano izvješće o tijeku novca

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Dobit prije poreza	928	887	-4,5%	412	388	-5,7%
Amortizacija	1.038	1.255	20,9%	347	431	23,9%
Povećanje/Smanjenje kratkoročnih obveza	-141	64	145,6%	-14	19	243,1%
Povećanje/Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	68	8	-87,5%	74	-20	-126,4%
Povećanje/Smanjenje zaliha	-32	-60	-88,8%	-16	-16	-0,5%
Ostalo povećanje/smanjenje novčanog tijeka	-217	-267	-23,0%	-94	-145	-54,3%
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	1.644	1.887	14,8%	710	657	-7,4%
Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	46	91	96,9%	2	64	2719,1%
Novčani primici od prodaje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	1	1	-2,8%	0	0	-16,1%
Novčani primici od kamata	13	7	-42,0%	3	2	-46,4%
Novčani primici od isplate dividendi	3	0	-100,0%	0	0	-
Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	1.121	1.306	16,4%	130	-1.100	-945,6%
Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	1.185	1.405	18,7%	136	-1.034	-859,5%
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-957	-1.080	-12,8%	-261	-379	-45,3%
Novčani izdaci za stjecanje vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata	-75	-924		0	0	
Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-1.156	-266	77,0%	-375	978	360,7%
Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-2.187	-2.270	-3,8%	-636	599	194,1%
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	-1.003	-865	13,8%	-500	-435	12,9%
Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti						
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	-14	-57	-304,7%	0	0	-100,0%
Novčani izdaci za isplatu dividendi	-491	-493	-0,4%	0	0	-5773,5%
Novčani izdaci za otplatu financijskog najma	-7	-52		-3	-1	
Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-219	-260	-18,9%	-64	-118	-84,5%
Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-731	-862	-17,9%	-67	-119	-78,3%
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti	-731	-862	-17,9%	-67	-119	-78,3%
Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	-13	-19	-50,3%	13	3	-75,1%
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	3.175	2.734	-13,9%	0	0	-
Neto (odljev) / priljev novca i novčanih ekvivalenata	-103	141	237,9%	156	106	-32,2%
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	3.072	2.876	-6,4%	156	106	-32,2%

9.4 Konsolidirano usklađivanje EBITDA-e

u milijunima kuna	3Q 2016.	3Q 2017.	% promjene 17./16.	Q3 2016.	Q3 2017.	% promjene 17./16.
Rezultat po segmentima (EBITDA doprinos)						
Segment Privatnih korisnika	1.935	1.909	-1,3%	671	653	-2,6%
Segment Poslovnih korisnika	1.045	1.024	-2,0%	402	386	-4,0%
Mreža i funkcije podrške	-1.042	-954	8,5%	-360	-299	16,9%
Segment Optima konsolidirano	175	195	11,6%	61	82	33,1%
Segment Crnogorski telekom konsolidirano	0	170	-	0	65	-
Ukupan EBITDA doprinos segmenata prije jednokratnih stavki	2.112	2.345	11,0%	774	887	14,6%
Jednokratne stavke	62	102	63,3%	1	50	8671,4%
Ukupna EBITDA	2.050	2.243	9,4%	773	837	8,2%

9.5. Bilješke uz sažeta konsolidirana financijska izvješća za razdoblje završeno 30. rujna 2017. godine

Osnova izvješćivanja

Sažeta konsolidirana financijska izvješća za razdoblje završeno 30. rujna 2017. godine pripremljena su na temelju računovodstvenih politika koje su u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Računovodstvene politike

Konsolidirana financijska izvješća su sastavljena prema načelu povijesnih troškova, uz izuzetke financijske imovine raspoložive za prodaju koja se iskazuje po fer vrijednosti.

Sažeta konsolidirana financijska izvješća pripremljena su temeljem istih računovodstvenih politika, prikaza i metoda izračuna koji su se koristili prilikom pripreme godišnjih konsolidiranih financijskih izvješća na 31. prosinac 2016. godine.

Dividenda

25. travnja 2017. godine Glavna skupština Hrvatskog Telekom d.d. donijela je odluku o isplati dividende za 2016. godinu dioničarima u iznosu od 491.313.414,00 kuna, odnosno 6,00 kuna po dionici.

Dividenda je isplaćena u svibnju 2017. godine.

Poslovne kombinacije

Stjecanje društva Crnogorski Telekom AD Podgorica

U siječnju 2017. godine Grupa je potpisala kupoprodajni ugovor o kupnji većinskog udjela u društvu Crnogorski Telekom AD Podgorica od društva Magyar Telekom NYRT, Mađarska. Transakcija je provedena kroz kupnju društva posebne namjene koje ima 76,5283% udjela u društvu Crnogorski Telekom AD Podgorica. Obzirom da su sva društva koja sudjeluju u ovoj transakciji dio DT Grupe, Grupa vrednuje svu stečenu imovinu, preuzete obveze i nekontrolirajuće interese u procesu preuzimanja korištenjem ranije korištenih računovodstvenih politika. Fer vrijednost prenesene naknade u ovoj transakciji iznosi 924 milijuna kuna.

Fer vrijednost prepoznatljive imovine i obveza Crnogorskog Telekom na datum stjecanja bili su:

	Fer vrijednost priznata pri stjecanju milijuni kuna
Imovina	
Nematerijalna imovina	381
Nekretnine, postrojenja i oprema	590
Dugotrajna financijska imovina	62
Zalihe	10
Potraživanja od kupaca	232
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i ostala kratkotrajna imovina	34
Odgođena porezna imovina	18
Novac i novčani ekvivalenti	58
	<hr/>
	1.385
	<hr/>
Obveze	
Dugoročne obveze	20
Obveze prema dobavljačima	249
Ostale obveze i odgođeno plaćanje troškova	94
Odgođena porezna obveza	35
	<hr/>
	398
	<hr/>
Ukupno prepoznata neto imovina po fer vrijednosti	987
	<hr/>
Nekontrolirajući interes	(232)
	<hr/>
Goodwill preuzet od prijašnjeg vlasnika	157
Razlika koja se priznaje u kapitalu	12
	<hr/>
Naknada za stjecanje	924
	<hr/>

Ukupan trošak stjecanja iznosio je 924 milijuna kuna.

Produljenje privremenog upravljanja društvom OT-Optima Telekom d.d.

HT je 14. lipnja 2017. zaprimio odluku Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja kojom je HT-u produljeno trajanje prava privremenog upravljanja društvom OT-Optima Telekom d.d. na razdoblje od dodatne tri godine, odnosno do 10. srpnja 2021.

Pripajanje društava OT-Optima Telekom d.d. and H1 TELEKOM d.d.

14. lipnja 2017. godine, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja je također donijela odluku kojom je uvjetno odobrena koncentracija koja nastaje pripajanjem društva H1 TELEKOM d.d. društvu OT-Optima Telekom d.d.

Rezultati tri tromjesečja 2017. godine uključuju doprinos H1 Telekom-a d.d. nakon odobrenja procesa pripajanja H1 Telekom-a d.d. u OT – Optima Telekom d.d. Za potrebe izvješćivanja segmenata doprinos H1 je uključen u Segment Optima konsolidirano.

Podaci o segmentima

Od siječnja 2017., Crnogorski Telekom je konsolidiran u rezultate Grupe i slijedom toga poslovni segmenti Grupe su segment privatnih korisnika, segment poslovnih korisnika, mreža i funkcije podrške, konsolidirana jedinica Optima i konsolidirana jedinica Crnogorski Telekom.

Segment privatnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga televizijske distribucije privatnim korisnicima.

Segment poslovnih korisnika obuhvaća marketinške i prodajne usluge te usluge brige za korisnike, a usredotočen je na pružanje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija te usluga integracije sustava korporativnim korisnicima, malim i srednjim poduzetnicima i javnom sektoru. Pored toga, segment poslovnih korisnika odgovoran je za poslovanje veleprodaje usluga pokretnih i nepokretnih telekomunikacija.

Mreža i funkcije podrške provode upravljanje između segmenata i funkcije podrške, a obuhvaćaju tehniku, nabavu, računovodstvo, riznicu, pravne poslove i druge središnje funkcije.

Iskon, Combis, KDS i E-tours, društva u potpunom vlasništvu HT-a, dio su gore navedenih segmenata i imaju jednaku strukturu kao i matično društvo.

Konsolidirana jedinica Optima uključuje doprinos svih funkcija Optima Telekoma financijskim rezultatima Grupe u skladu s jednakom strukturom izvješćivanja koja se primjenjuje i za druge poslovne segmente, osim pojedinosti o prihodima o kojima se izvješćuje u cjelokupnom iznosu pod stavkom prihoda „Ostali prihodi od nepokretnih telekomunikacija“. U skladu s „Kineskim zidom“ koji je uveo regulator, pristup brojčanim podacima Optima Telekoma ograničen je. Slijedom toga, provodi se samo financijska konsolidacija bez uključivanja nefinancijskih KPU-ova Optima Telekoma u postignuća Grupe.

Konsolidirana jedinica Crnogorski Telekom uključuje doprinos svih funkcija Crnogorskog Telekoma financijskim rezultatima Grupe u skladu s jednakom strukturom izvješćivanja koja se primjenjuje i za druge poslovne segmente.

U financijskim izvješćima Grupa izvješćuje o segmentima na temelju doprinosa EBITDA-i prije jednokratnih stavki. Prihodi i rashodi segmenata uključuju primarne rezultate.

Amortizacija se ne dodjeljuje segmentima, osim dijela koji se odnosi na Optima Telekom i Crnogorski Telekom, jer je većina vezana uz nepokretnu i pokretnu mrežu koja je dio mreže i funkcija podrške.

Sljedeće tabele prikazuju informacije o prihodima i direktnim troškovima segmenata Grupe:

Za razdoblje završeno 30. rujna 2016. godine	Privatni	Poslovni	Mreža i funkcije podrške	Optima Telekom konsolidirano	Optima Telekom konsolidirano	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Prihodi segmenta	2.809	2.043	-	332	-	5.184
Pokretne telekomunikacije	1.396	721	-	-	-	2.117
Nepokretne telekomunikacije	1.384	811	-	332	-	2.527
Sistemska rješenja	-	461	-	-	-	461
Razno	29	50	-	-	-	79
Direktni troškovi – proizvodni	(155)	(159)	-	(73)	-	(387)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(5)	(18)	-	(3)	-	(26)
	-	-	-	-	-	-
Kontribucijska marža I	2.649	1.866	-	256	-	4.771
Direktni troškovi – neproizvodni	(436)	(564)	-	(7)	-	(1.007)
Rezultat segmenta	2.213	1.302	-	249	-	3.764
Ostali prihodi	-	-	91	1	-	92
Ostali operativni troškovi, ispravljeno	(292)	(269)	(1.169)	(76)	-	(1.806)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine, ispravljeno	-	-	(967)	(71)	-	(1.038)
Dobit iz osnovne djelatnosti, ispravljeno	1.921	1.033	(2.045)	103	-	1.012

Za razdoblje od 1. srpnja 2016. do 30. rujna 2016. godine	Privatni	Poslovni	Mreža i funkcije podrške	Optima Telekom konsolidirano	Optima Telekom konsolidirano	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Prihodi segmenta	956	715	-	111	-	1.782
Pokretne telekomunikacije	485	282	-	-	-	767
Nepokretne telekomunikacije	462	279	-	111	-	852
Sistemska rješenja	-	131	-	-	-	131
Razno	9	23	-	-	-	32
Direktni troškovi – proizvodni	(51)	(62)	-	(25)	-	(138)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(4)	1	-	(1)	-	(4)
	-	-	-	-	-	-
Kontribucijska marža I	901	654	-	85	-	1.640
Direktni troškovi – neproizvodni	(140)	(168)	-	(1)	-	(309)
Rezultat segmenta	761	486	-	84	-	1.331
Ostali prihodi	-	-	22	-	-	22
Ostali operativni troškovi, ispravljeno	(89)	(84)	(383)	(24)	-	(580)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine, ispravljeno	-	-	(322)	(25)	-	(347)
Dobit iz osnovne djelatnosti, ispravljeno	672	402	(683)	35	-	426

Za razdoblje završeno 30. rujna 2017. godine	Privatni	Poslovni	Mreža i funkcije podrške	Optima Telekom konsolidirano	Crnogorski Telekom konsolidirano	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Prihodi segmenta	2.806	2.153	-	350	476	5.785
Pokretne telekomunikacije	1.443	796	-	-	239	2.478
Nepokretne telekomunikacije	1.336	794	-	350	214	2.694
Sistemska rješenja	-	478	-	-	23	501
Razno	27	85	-	-	-	112
Direktni troškovi – proizvodni	(146)	(177)	-	(61)	(42)	(426)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(28)	(59)	-	(2)	(7)	(96)
	-	-	-	-	-	-
Kontribucijska marža I	2.632	1.917	-	287	427	5.263
Direktni troškovi – neproizvodni	(463)	(659)	-	(9)	(75)	(1.206)
Rezultat segmenta	2.169	1.258	-	278	352	4.057
Ostali prihodi	-	-	116	3	1	120
Ostali operativni troškovi	(266)	(300)	(1.091)	(90)	(187)	(1.934)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	-	-	(1.055)	(78)	(122)	(1.255)
Dobit iz osnovne djelatnosti	1.903	958	(2.030)	113	44	988

Za razdoblje od 1. srpnja 2017. do 30. rujna 2017. godine	Privatni	Poslovni	Mreža i funkcije podrške	Optima Telekom konsolidirano	Crnogorski Telekom konsolidirano	Ukupno
	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna	milijuni kuna
Prihodi segmenta	949	836	-	139	170	2.094
Pokretne telekomunikacije	497	347	-	-	91	935
Nepokretne telekomunikacije	444	251	-	139	73	907
Sistemska rješenja	-	203	-	-	6	209
Razno	8	35	-	-	-	43
Direktni troškovi – proizvodni	(49)	(72)	-	(20)	(16)	(157)
Prihodi i troškovi od potraživanja od kupaca	(14)	(46)	-	-	(3)	(63)
Kontribucijska marža I	886	718	-	119	151	1.874
Direktni troškovi – neproizvodni	(152)	(283)	-	(5)	(23)	(463)
Rezultat segmenta	734	435	-	114	128	1.411
Ostali prihodi	-	-	58	2	-	60
Ostali operativni troškovi	(81)	(94)	(359)	(37)	(64)	(635)
Amortizacija i umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine	-	-	(360)	(29)	(41)	(430)
Dobit iz osnovne djelatnosti	653	341	(661)	50	23	406

Odnosi s vladajućim i njime povezanim društvima

U prvih devet mjeseci 2017. godine nije bilo transakcija između povezanih osoba koje su u tom razdoblju značajno utjecale na financijski položaj i poslovanje Grupe.

U prvih devet mjeseci 2017. godine nije bilo promjena u transakcijama između povezanih osoba koje su navedene u godišnjem financijskom izvješću za 2016. godinu, a koje su značajno utjecale na financijski položaj i poslovanje Grupe u prvih devet mjeseci 2017. godine.

Poslovni odnosi koje su HT d.d. i njegova povezana društva u prvih devet mjeseci 2017. godine poduzeli s vladajućim i njime povezanim društvima mogu se podijeliti kako slijedi:

Transakcije s povezanim društvima

Poslovni odnosi s povezanim poduzećima se odnose na društva u vlasništvu društva Deutsche Telekom AG (DTAG). Grupa ulazi u poslovne odnose u normalnom tijeku posla po uobičajenim tržišnim uvjetima. Ovi poslovni odnosi uključuju slanje i primanje međunarodnog prometa prema i od navedenih društava.

U prvih devet mjeseci 2017. godine Grupa je ostvarila ukupne prihode od povezanih poduzeća od međunarodnih obračuna u iznosu od 107 milijun kuna (prvih devet mjeseci 2016. godine 84 milijun kuna), dok su ukupni troškovi od međunarodnog prometa iznosili 84 milijuna kuna (prvih devet mjeseci 2016. godine 67 milijuna kuna).

Društva DTAG-a pružila su intelektualne usluge Grupi u vrijednosti od 2 milijuna kuna u prvih devet mjeseci 2017. godine (prvih devet mjeseci 2016. godine 5 milijuna kuna).

Naknade članovima Nadzornog Odbora

Predsjednik Nadzornog odbora prima naknadu u iznosu od 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada zamjeniku predsjednika iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu dok ostali članovi Nadzornog odbora dobivaju naknadu u iznosu od jedne prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i predsjednik Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,5 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za reviziju Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Naknada članu Nadzornog odbora koji je ujedno i član Odbora za naknade i imenovanja Nadzornog odbora iznosi 1,25 prosječne neto plaće zaposlenika Društva isplaćene u prethodnom mjesecu. Sukladno politici DT-a AG, predstavnici DT-a AG ne dobivaju naknadu za članstvo u Nadzornom odboru.

U prvih devet mjeseci 2017. godine Grupa je isplatila ukupan iznos od 0,7 milijuna kuna (prvih devet mjeseci 2016. godine 0,6 milijuna kuna) članovima Nadzornog Odbora. Nisu se davali zajmovi članovima Nadzornog odbora.

Naknade isplaćene ključnim članovima menadžmenta

Ukupan iznos naknada ključnim članovima menadžmenta Grupe za prvih devet mjeseci 2017. godine iznosi 41 milijuna kuna (prvih devet mjeseci 2016. godine 30 milijuna kuna). Naknade ključnim članovima menadžmenta odnose se na kratkoročna primanja zaposlenih. Ključni članovi menadžmenta su članovi Uprave Društva i ovisnih društava i operativni direktori Društva koje zapošljava Grupa.

10. Izjava Uprave Hrvatskog Telekom d.d

Prema našem najboljem saznanju, nerevidirana financijska izvješća društva Hrvatski Telekom d.d. (u daljnjem tekstu: Društvo) i nerevidirana konsolidirana financijska izvješća Društva i njegovih povezanih društava (u daljnjem tekstu: Grupa), sastavljena u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI), daju cjelovit i istinit prikaz imovine i obveza, gubitaka i dobitaka, financijskog položaja i poslovanja Društva i Grupe.

Izvješće posloводства za prvih devet mjeseci do 30. rujna 2017. godine sadrži istinit prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Grupe uz opis značajnih rizika i neizvjesnosti kojima je Grupa izložena u cjelini.

g. Davor Tomašković, predsjednik Uprave (glavni direktor)

g. Josef Thürriegl, član Uprave i glavni direktor za financije

gđa. Nataša Rapaić, članica Uprave i glavna operativna direktorica za privatne korisnike

g. Saša Kramar, član Uprave i glavni operativni direktor za poslovne korisnike

g. Boris Batelić, član Uprave i glavni direktor za korisničko iskustvo

gđa. Marija Felkel, članica Uprave i glavna direktorica za ljudske resurse

g. Boris Drilo, član Uprave i glavni direktor za tehniku i informacijske tehnologije

U Zagrebu, 26. listopada 2017.

11. Prezentacija podataka

Osim ako kontekst ne zahtijeva drukčije, pojam „Grupa HT“ ili „Grupa“ ili „HT“ u ovoj objavi označava društvo Hrvatski Telekom d.d. zajedno s njegovim ovisnim društvima.

Pojam „HT“ ili „Društvo“ odnosi se na društvo Hrvatski Telekom d.d. Nakon pripajanja T-Mobilea d.o.o. društvu Hrvatski Telekom (HT d.d.), koje je stupilo na snagu 1. siječnja 2010., Grupa je organizirana u dvije poslovne jedinice: Poslovnu jedinicu za poslovne korisnike i Poslovnu jedinicu za privatne korisnike.

Shodno tome, pojam „poslovni korisnici“ odnosi se na poslovanje koje se obavlja u Segmentu poslovnih korisnika unutar Društva.

Pojam „privatni korisnici“ odnosi se na poslovanje koje se obavlja u Segmentu privatnih korisnika unutar Društva.

Pojam „Iskon“ odnosi se na Iskon Internet d.d., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „Combis“ odnosi se na Combis d.o.o., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „KDS“ odnosi se na KDS d.o.o., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „E-tours“ odnosi se na E-tours d.o.o., ovisno društvo u potpunom vlasništvu Društva.

Pojam „Optima“ odnosi se na Optima Telekom, društvo u potpunosti konsolidirano u financijska izvješća Grupe od 1. srpnja 2014.

Pojam „Crnogorski“ ili „CT“ odnosi se na Crnogorski telekom, društvo u potpunosti konsolidirano u financijska izvješća Grupe od 1. siječnja 2017.

Pojam „H1“ odnosi se na H1 Telekom, društvo u potpunosti konsolidirano u financijska izvješća Optime i Grupe od 1. srpnja 2017.

Pojam „Agencija“ u ovoj objavi odnosi se na Hrvatsku agenciju za poštu i elektroničke komunikacije, hrvatsko nacionalno regulatorno tijelo.

12. Izjava o odricanju od odgovornosti

Ovaj dokument sadrži određene izjave koje se odnose na budućnost u pogledu financijskih uvjeta, poslovnih rezultata i poslovanja Grupe. Te izjave predstavljaju očekivanja ili uvjerenja Društva u vezi s budućim događajima i uključuju poznate i nepoznate rizike i neizvjesnosti koji bi mogli dovesti do bitnih razlika kod stvarnih rezultata, radnog učinka ili događaja u odnosu na one koji su navedeni ili pretpostavljeni u ovim izvješćima. Dodatne informacije u vezi s važnim čimbenicima koji bi mogli dovesti do bitnih odstupanja od stvarnih rezultata mogu se naći u izvješćima Grupe na www.t.ht.hr.